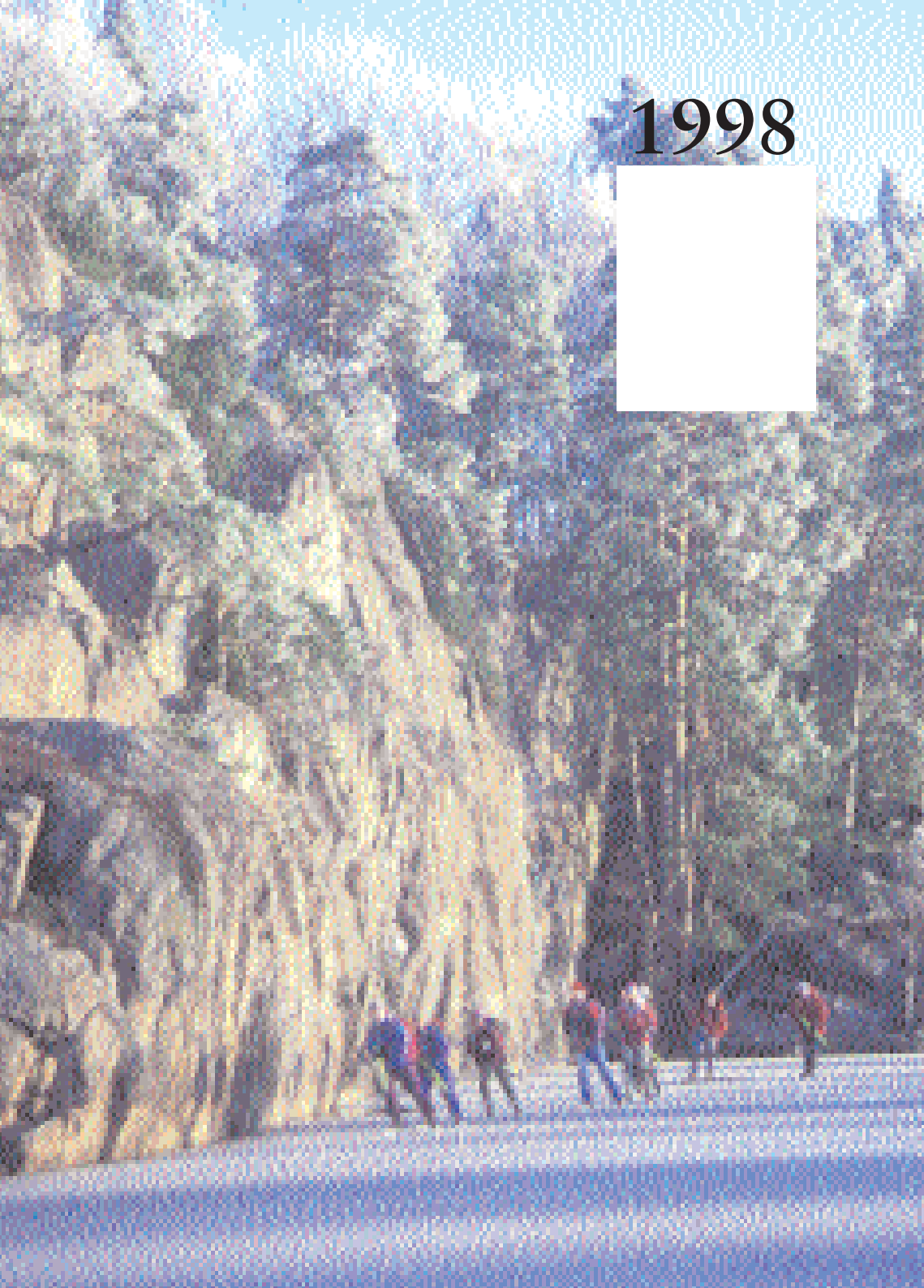

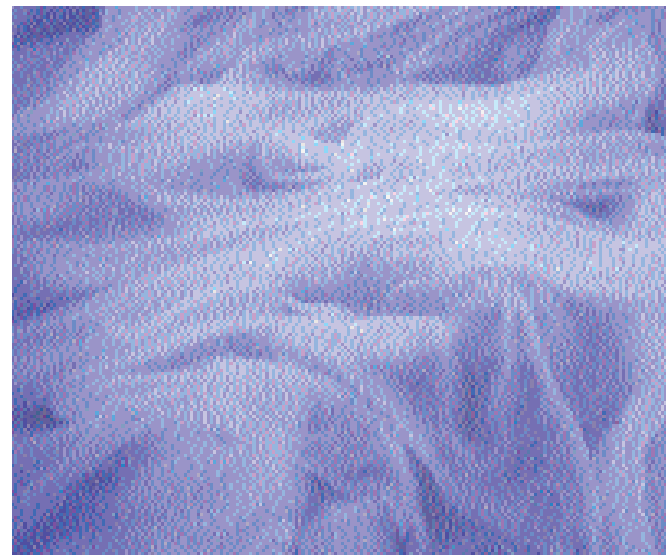
1998

Årsskrift

1997-1998

Föreningen Långfärdsskridsko i Västerås

Omslag: Sol och vacker rimfrost på träden vid Näshultasjön. 20 december.

Foto: Bengt Stridh.

Omslagets insida: Björn Westman och Michael Präckel på Dammsjön nordväst om Norberg. 29 november. Foto: Maria Rolf.

Ovan: Isformationer. Västeråsfjärden 7 februari. Foto: Bengt Stridh.

Innehåll

<i>Information inför säsongen 1998–1999</i>	5
<i>Säkerhetsföreskrifter</i>	6
<i>Säsongen 1997–1998</i>	7
<i>Turer vintern 1997–1998</i>	14
<i>Ålandstur</i>	17
<i>En vision om isspaning uppfylld</i>	22
<i>Förbättra din utrustning</i>	24
<i>Trend 1: Renässans för träpiken</i>	27
<i>Rullskridsko – klubbens första säsong</i>	28
<i>Ny ledarutbildning</i>	30
<i>Israpportering</i>	31
<i>Vansinne att ge sig ut</i>	34
<i>Dit isarna bär</i>	38
<i>Kondensationspunkts-förflyttning</i>	41
<i>Verksamhetsberättelse</i>	43
<i>Bokslut</i>	45
<i>Nisse på glid</i>	46
<i>Trend 2: Lättare skor</i>	47
<i>Medlemsförteckning</i>	48
<i>Annonser</i>	54

Repro: Text & Repro, Hallstahammar
Tryck: PrimaTryck, Hallstahammar

Årsskriften har sammanställts av Anders Glämsta, Britt Halling, Maria Rolf och Bengt Stridh. Vi tackar hjärtligt för alla bidrag, fotografier och annonser.

Sirvi Bylund från Gimo testar iskanten under färdledarutflykten till Gräsö. 15 februari. Foto: Anders Glämsta.

Information inför säsongen 1998–1999

Vi åker även under de stora helgerna. Varje juldag har vi tidigare försökt åka bort julmaten. Under mellandagarna kommer vi att ha så kallade spontana turer där ledare utses inom gruppen. Ring telefonsvararen.

Meddela anhöriga ungefärlig hemkomsttid. Om turen blir längre än beräknad, ring gärna ett lugnande samtal hem om du vet att någon sitter hemma och är orolig.

För ytterligare information kan du ringa någon i styrelsen.

Telefonsvarare

Tisdagar från kl 20.00: Information om mitt-i-veckan-turer.

Torsdagar från kl 20.00: Information för färdledare.

Fredagar från kl 19.00: Information om planerade turer.

Lördagar från kl 19.00: Information om planerade turer.

Söndagar från kl 20.00: Information om genomförda turer och övrig information.

Fax & postgiro

Föreningens faxnummer är 021-20 360.
Postgiro: 487 03 85-4.

Planerade aktiviteter

Färdledartur prel lördag 6 februari.

Medlemsmöte onsdag 10 februari.

Bildtittarträff onsdag 24 mars.

Isvaksövning ordnas med kort varsel. Ring telefonsvararen. Sommarisvaksövning vid Fiskkraken, ring telefonsvararen from 20 augusti.

Bilersättning

Samåk om möjligt. Ersättningen är för närvarande 4 kr per mil per passage-rare. Föraren får avrunda nedåt. Acceptera ersättning.

Bussresor

Vid abonnerad bussresa till skridsko-isar betalas en avgift, som meddelas dagen före på telefonsvararen.

Samlingsplats

Parkeringen bakom Länsstyrelsen mot järnvägen. Kom ihåg parkeringstillstånd.

Mobiltelefon

Medtag gärna mobiltelefon. Eventuell förlust eller skada ersätter föreningen, förutsatt att den förvarats betryggande.

Hemsida på Internet

<http://www-pp.hogia.net/bengt.stridh/LiV/LiVhome.html>

Skridskouthyrning

Föreningen har fyra par skridskor som hyrs ut. Ta gärna med anhörig, granne eller vän på någon av våra grupp 4 turer, men de måste kunna åka skridskor. Låt dem prova på njutningen att ta sig fram över isvidderna i trevligt sällskap. Kontakta Gunnar Nordesjö, telefon 021-18 80 55.

Skridskoslipning

Sven Lander, Benvägen 17, 021-84 03 74, kan slipa dina skridskor.

Säkerhetsföreskrifter

Obligatorisk utrustning

- Skridskor som är lämpliga för långfärdsåkning. Bandy/ishockeyrör eller andra skridskor med skena fast monterad på känga är ej lämpliga.
- Isdubbar som bärs så att de alltid är lätt åtkomliga.
- Visselpipa (ej metall) som alltid är lätt åtkomlig.
- Ryggsäck som innehåller komplett ombyte av kläder (utom skor) och packad på sådant sätt att ryggsäcken även fungerar som flythjälp. Ryggsäcken skall kunna fästas stadigt till kroppen med midjerem och grenband. Åkare, som av medicinska eller andra skäl ej kan bära ryggsäck, skall ha på sig annan flythjälp (flytväst eller seglarväst) under åkning.
- Dubbelpik alternativt ispik + skidstav eller två skidstavar.
- Livlina (kastlina).

Önskvärd utrustning

- Knä- och armbågsskydd.
- Skyddshjälm.
- Erforderliga verktyg och reservdelar för åkarens skridskor.
- Karta och kompass.

Vid åkning

- Åkaren ansvarar själv för valet av rätt åkgrupp efter sin åkförmåga. Färdledaren har rätt att avvisa åkare, som ej har erforderlig åkförmåga för gruppen eller

*Färgglad tur på tidig höstis på Vallsjön.
1 november. Foto: Bengt Stridh.*

ej har föreskriven utrustning.

- Färdledarens och hjälpledarens anvisningar skall alltid efterföljas.
- Det är ej tillåtet att åka före färdledaren utan dennes medgivande.
- Färdledaren anger inom vilka ramar "utvikningar" från gruppen är tillåtna. Har färdledaren inte meddelat något om detta, gäller åkning på led med ett lämpligt avstånd mellan åkarna.
- Ispikar och stavar skall föras på sådant sätt att de inte kan förorsaka fall eller skada för medåkare.

Säsongen 1997–1998

Oktober

Ingen vinter är den andra lik. Förra säsongen kom vi inte ut på is förrän i december medan vi denna säsong fick kyla redan i andra halvan av oktober. Positiva isspaningsrapporter gjorde att 13 medlemmar mötte upp den 26:e och kunde åka på småsjöarna norr om Trummelsberg. Under den kommande veckan skedde ytterligare isspaning men tyvärr höll inte kylan i sig.

November

En "ny" sjö med tidig is hade hittats, nämligen Vallsjön norr om Sala. Den 1:a provade 16 åkare dess synnerligen sviktande is som under dagen förlorade all spänst och seghet i den 10-gradiga värmen. Vi fick uppleva våris med pipighet redan i november. Några avslutade dagen med att plocka trattkantareller.

Vi fick ge oss till tåls till slutet av månaden. Av och till fick sjöarna i Bergslagen ett tunt istäcke som sedan täcktes av lite snö. Isspaning skedde, bland annat från luften, och 56 åkare kunde börja om säsongen den 29:e på Kedjesjöarna där man dels åkte på gammal nedstöpt frasig is, dels på ny kärnis. Våra israpportörer åkte nordväst om Norberg där man följde delar av "malmvägen" på sjösystemen mellan Norberg och Norn. Det gällde att passa på innan de snöades över.

Kraftigt snöfall förutspåddes inför den 30:e så endast 3 åkare mötte upp och dessa fick en mycket trevlig tur på Stensjön nordväst Sala. Sjön var täckt av 2 cm nysnö så under det första var-

vet fick man pika hela tiden för att sedan kunna åka mer avslappnat ett varv till på denna grunda säregna sjö med sina myrhalsar och flytöar.

December

Under första veckan blev tyvärr isarna i Bergslagen översnöade men mitt i veckan fanns det nys på Mälaren. 15 graders kyla gav bärig is till den första helgen. Kyla omväxlade dock med blidväder och regn men Galtens is stod pall och kunde utnyttjas för den första av många ledarträningsturer. Två grupper till åkte här med besvärande överis på morgonen men med bättre isförhållanden fram på dagen. Tyvärr skrämdes två ålgar då man passerade en ö, dessa gick ner sig men kunde ta sig iland. Påföljande dag den 7:e åkte hela 68 åkare på samma isar, grupp 1 provade även Lilla Blacken och grupp 2 söder om rännen men bästa isen var norr om rännen. Man stötte åter på ålgarna som nu blivit tre. Ålgar ska inte vara ute på hal is. Det var väldigt jobbigt att se dem ta sig från en ö till fastlandet. De föll ideligen, ben fläktes isär och alla var förvånade att de inte bröt benen. En blev totalt utmattad men då tre "ålg-räddare" närmade sig den, reste den sig och tog sig iland genom vassen. Skönt.

Under veckan begränsades åkområdet och bärigheten minskade vilket en liten mitt-i-veckan-grupp kunde konstatera, således dags att överge Mälaren.

Efter en trist vecka med blidväder hittade en rekognoseringsgrupp åkbar is på Åmänningen, Snyten och Hören-

desjön där stöpislagret försvunnit och kärnis kommit fram. Någon rejäl kärnis hade aldrig hunnit bildas så åkområdena var begränsade och luriga. Grupp 3 åkte den 14:e på dessa isar medan grupp 2 åkte på Södra Barken. Två åkare som åkte en halv meter vid sidan om ledarens spår och ej höll ordentligt avstånd gick igenom men klädbytet i plusgrader gick snabbt.

Under månadens 3:e vecka kom snö på blöta isar norr om Västerås men söderut kom mindre snö. Således dags för åkning i Södermanland. Lördagen den 20:e åkte 4 olika grupper på Näs-hultasjön. Man fick promenera en hel del och njuta av landskapet med sitt lövskogsinslag som var helt olikt Bergslagens barrskogar. Solen bröt fram över nylagd kärnis till glädje för tunnisåkare. Alla njöt av en fin dag på intressanta isar. Följande dag kunde man njuta på Nedingen och närliggande sjöar där isen var betydligt tjockare.

Inför julen ville man hitta isar nära Västerås då de flesta inte vill åka så långt bort för turer under helgen. Privatåkare och rekognoseringsgrupp hittade områden med åkbar is på Galten och juldagens tur med 19 deltagare förlades hit. I regn och snöblask, i hård ostlig vind fann man nylagd kärnis men även lättåta gamla isar. "Det blev bättre än vad man förväntade sig" lydde färdrapporten. Den 27:e var vädret inte ett dugg bättre, snarare sämre, alla åkte i regnplagg. Under taket på en paviljong på Tallskär fann vi lä för regnet vid fik. Snöslask och överis hindrade turer den sista helgen i månaden men privatåkare hittade åkbar is på Lilla Blacken så på nyårsaftonen åkte en

grupp här från Kvikksund och kunde konstatera att det åkbara området krympt och försämrats.

Januari

Blidväder inledde året och Mälariarna krävde mycket stor isvana. Hjälmarerna hade tidigare lagt sig och rapporter kom att stöpislagret höll på att försvinna och åkbar is kommit fram. Den 3:e åkte 20 åkare i 3 olika grupper och fick uppleva varierande isförhållanden med fina kärnisar omväxlande med ytor med stöpis. Det bestående minnet var dimman som krävde orientering med kompass.

Sörfjärden väster om Strängnäs är en del av Mälaren som fryser tidigt då den är grund. Här, i regn, lite dimma, men även solsken fann man härlig is den 5:e. Nu krävdes välbrynta skridskor. Norrut tunnades isen ut så att man kunde spetsa en gädda igenom isen. En liten grupp kunde efter landpromenad konstatera att Mälaren utanför Björnsundet ej var åkbar. Den 5:e företogs en mycket blöt tur där landlösheten dominerade på Visnaren och Marvikarna. Dagen fick betraktas som en test av kängornas täthet. Den enastående naturen gjorde att dagen blev njutbar trots all fukt. Åter till Sörfjärden den 6:e. Efter några köldgrader med lite snö på blöt is var nu ytan apelsinknottig men enbart nöjda åkare. Fortfarande gällde Södermanland.

Den 10:e åkte närmare 60 medlemmar på Sörfjärden i disigt 0-gradigt väder på kärnis täckt av 1 cm snö. Grupp 1 provade Näs-hultasjöns is och gav den lovord. Alla grupper inklusive långfärdsskridskokursen åkte på denna sjö

den 11:e vars åkbara isyta krympt kraftigt på 24 timmar. Föreningen hade åkt här för 3 veckor och liksom då var isen mycket njutbar men även mycket pedagogisk. Föreningens nyvalde ordförande som haft som en av sina meriter att aldrig ha plurrat blev denna dag en merit fattigare.

härlig dag på isen och några även specialguidning av Dunshammars blästerugnar. Härliga isytor, sol och kultur, vad mera kan man begära? Säg den glädje som varar. Efterföljande natt snöade det och läget tycktes hopplöst inför kommande helg. Några köldgrader med lätt blåst gjorde att nya isytor

Per Bråkenhielm leder en grupp på Näs-hultasjön. 11 januari. Foto: Per Brune.

Fortfarande plusgrader och nu även på nätterna. Isarna söderut tunnades ut, således åter dags att bege sig norrut. En mitt-i-veckan-grupp fann till sin förvåning hygglig is den 15:e på Salasjöarna och den 17:e fann rekognoseringsgrupper hygglig is på Åmänningen. Den 18:e blev en höjdardag. Sol hela dagen, några minusgrader och gnistrande frostkristaller. 112 åkare fick en

på Mälaren växte fram. Isspaningstur lördagen den 24:e fann intressanta och spännande isar på Västeråsfjärden och Granfjärden och med minusgrader så skulle det kunna bli åkbara områden.

Hela 113 åkare kom söndagen den 25:e eftersom Michael Präckel låtit så positiv i telefonsvararen. Man startade väster om Ängsö slott (åter lite kultur) på isar som höll för nästan alla. I grupp

Flera turer under säsongen gick till Åmänningens is. 18 januari. Foto: Morgan Johansson.

4 fick ledaren redan efter en kort åktur demonstrera hur man tar sig upp från en vak. Alla var mycket nöjda efter en fin dag på begränsad åkyta som utnyttjades maximalt.

Isläget förbättrades på Mälaren, isen växte till och stöpisen blev allt mindre trögåkt. Kyla utlovades men även ett oväder. Det senare drabbade Östra Uppland och Stockholm lördagen den

31:a men inte oss, så vi kunde genomföra de första "långturerna" på Mälaren för säsongen. Bussar utnyttjades, grupp 1 och 2 åkte Västerås-Kvicksund på isen, bussades tillbaka till Västerås där de åkte Västerås-Ångsö. Grupp 3 bussades ut till Kvicksund och åkte hem till Västerås i två stora grupper. Kanonturer på delvis spegelblank is men tidvis jobbigt i motvinden. Då man

fann lä kunde man njuta av matsäcken i värmande sol i den 10-gradiga kylan.

Februari

Följande dag den 1:a fick man ta det betydligt lugnare. Det var betydligt mildare. Västlig vind betydde turer från Kvicksund till Västerås. Lätta smala snödrivor låg som girlanger på isen och en del av dessa snöränder dolde uppsvallningsstöp som skridskorna högg fast i. Många åkte omkull så farten fick dras ner.

Under den kommande veckan blev alla isar i Mälardalen snötäckta och de flesta turerna blev inställda på helgen förutom en tur med starka åkare som söndagen den 8:e åkte Tidö-Lindö-Kvicksund tor på mycket varierande is med bla överis och tunna kärnisar. Under den kommande veckan åktes det varje dag på Blacken och mitt-i-veckan-turen den 12:e i dimma blev en riktig höjdartur på "sammetsbelagd" kärnis. Färdrapporten var full av superlativer.

Nästa helg var det åter dags för nya långturer. På lördagen fylldes nästan två bussar för turer mellan Sundbyholm och Strängnäs. Grupp 4 åkte Kvicksund-Lövudden. Trots ihållande regn blev det lyckade turer och till vår förvåning gick det att komma förbi Djurgårdsudd på isen. Söndagen den 15:e företogs en ledarträningstur på havsis vid Gräsö under ledning av isräven Lars Lison Almkvist. Två grupper åkte åter Sundbyholm-Strängnäs och två grupper Kvicksund-Lövudden. Inslag av överis och snödrivor gjorde inte turena lika njutbara som dagen innan trots att det regnade mindre. Dimma gav dock vissa orienteringsproblem.

En kortare mitt-i-veckan-tur genomfördes den 19:e och den 21:a planerades den sista Mälarturen för säsongen. Med buss åkte man till Kungsör för färd mot Kvicksund. För grupp 1 och 2 blev det hyggliga åksträckor men endast en grupp kom fram till Kvicksund. Till en början kunde man ta ut svängarna norr ut mot Flintan men isen försämrades hastigt då solen bröt fram och vid uddarna österut där isen var tunnare förlorade den sin spänst. Det blev plurrningar i alla grupper, sammanlagt 10 personer badade men det gick lugnt och fint att få upp alla på isen igen. I den rådande värmen var det en bra dag att byta om utomhus. Två grupper avbröt vidare färd. Massplurrningen gav upphov till massmediakommentarer som vi gärna sluppit. I grupp med ordentlig utrustning är långfärds-skridskoåkning en rätt säker aktivitet men respekten för isen måste alltid finnas. Nu åter till Bergslagen. Rekognosering den 28:e fann fina isar i Klotenområdet, på Åmänningen och Stora Kedjen.

Mars

Dags för ny bussutflykt den 1:a. Härliga turer i 3 grupper på sjöarna norr om Kloten. Isförhållandena var mycket goda men som alltid på dessa sjöar måste man ta av och på sig skridskorna ett otal gånger pga sjöbyten och fotvandringar förbi strömställ. Någon räknade till 16 sådana av- och påtagningar av skridskor. Kompensationen är åkning i underbart vacker natur.

Den 7:e var det dags för en gemensam ledartur som i år skedde på Norra Hörken och Norra Barken. På den

Omväxlande och lärorik is på Västeråsfjärden. 25 januari. Foto: Bengt Stridh.

första sjön som ligger på gränsen mellan Dalarna och Västmanland nära Grängesberg var det mycket sprickor som vi ej besvärats av tidigare under vintern. På Barken var det betydligt färre sprickor. Ryggsäckarna vägdes och enligt Michael hade medelvikten sjunkit 0,6 kg jämfört med förra året.

Västerås drabbades av kraftigt snöfall på morgonen den 8:e vilket gjorde att endast 14 åkare ställde upp vid Länsstyrelsen. Många gick således miste om härliga turer på Barkensjöarnas is. Norr om Ramnäs hade ingen snö kommit vilket ledarna visste då de stod nere vid samlingsplatsen. I grupp 2 bröt en deltagare armen strax efter starten med naturlig fördröjning för övriga i gruppen tills man ordnat med transport.

Alla ansåg att säsongen på Mälaren var slut men en ny köldknäpp med mer än 10 minusgrader gav hopp om nya Mälarturer. Varningar utfärdades dock för turer utan sällskap och stor isvana krävdes. På telefonsvararen fick vi veta

att hela Mälaren låg bort mot Prästfjärden och även borta på Norra Björkfjärden. En kanske väl försiktig israpport på fredag kväll gjorde att endast 7 åkare fick uppleva en härlig tur på slät, vindpolerad så gott som snöfri is den 14:e på Blacken.

Desto fler åkare, 59 stycken, ställde upp den 15:e. Grupp 1 gjorde en "äventyrstur" från Västerås till Hjulsta som tog 6 timmar mot normalt 2 för dessa åkstarka åkare, således var inte isen helt bra. Bättre var isen borta på Blacken från Tidö-Lindö där grupp 2 och 3 åkte på is som var hygglig på morgonen men som blev porös och knastrig fram på dagen. Nyisar i mars tål ej plusgrader.

Åter dags för Bergslagen där det fanns hygglig is som utnyttjades följande helg den 21-22:a för turer på Hörendesjön och Åmänningen. Bäst var det på lördagen med fint vårvinterväder. På söndagen snöade det lite, grupp 1 åkte på Åmänningen medan en grupp 2-4 hade en trevlig dag trots

många skogspromenader med åkning på Råsen, Klysnen och Målsjöarna.

Fyra klubbmedlemmar hade två soliga dagar på Åland där havsisen var bättre än insjöisarna vars enda positiva egenskaper var bärigheten. Säsongen led mot sitt slut. Isvaksövning genomfördes på Fiskkraken den 28:e och turer utlystes till Kedjen den 29:e. Ledarna för grupp 2 och 3 fick inga deltagare i sina grupper så de åkte hem medan grupp 1 inte hittade njutbar is på Kedjen men tog sig kortare turer på Gävjan och Fantebosjön.

April

Den 4:e åkte en grupp på Kedjen och småsjöarna norr om Trummelsberg och hade en lyckad dag på förvånansvärt hygglig is. Även de som åkte i Kloten-

området på 6 sjöar kunde njuta av hygglig våretsad is och vackra omgivningar. Många naturobservationer gjordes, trana, gäss, knipa, korp sågs samt spår av mink (utter?) och bäver.

En del privata turer genomfördes under påskveckan. Undertecknad avslutade skridskoåkning under 7 månader med tre härliga dagar på stabila isar på sjöar i vargtrakterna mellan Dala-Floda och Leksand.

En annorlunda säsong var slut, trots frånvaro av längre köldperioder kunde många turer genomföras. Vi saknade dock havstureerna och långa turer på Mälaren. Hur många gånger hade vi isläggning på Västeråsfjärden. Var det sju?

Gunnar Nordesjö n

Näshultasjön i blek vintersol. Utsikt över ej bärig is. 20 december. Foto: Maria Rolf.

Turer vintern 1997–98

Dag	Grp	Sjöar eller färdväg	Ledare	Km	Delt
26.10	-	Hyttbomossen mfl		13	
1.11	-	Vallsjön norr om Sala	A Svenson		16
29.11	Isrp	Gäsen, Ungen, Dammsjön	E Westman	30	6
	2	Stora och Lilla Kedjen	N-E Hjelman	25	27
	3	Stora och Lilla Kedjen	B Nilsson	23	23
	4	Stora och Lilla Kedjen	G Nordesjö	21	6
30.11	-	Stensjön NV Sala	P Bråkenhielm	25	3
6.12	Led	Galten från Sandabadet	M Präckel mfl	29	17
	1	Galten från Sandabadet	B Stridh	30	7
	3	Galten från Sandabadet	A Tengstrand	20	15
7.12	1	Galten, Lilla Blacken		25	5
	2	Galten både N och S om rännan	H-E Karlsson	25	13
	3	Galten från Sandabadet	H Pettersson	38	21
	3	Galten från Sandabadet	G Nordesjö	25	30
10.12	Miv	Galten från Sandabadet	J Dellve	10	3
13.12	Rek	Åmänningen, Snyten, Hörendesjön	E Westman	30	18
14.12	2	Södra Barken	B Stridh	30	18
	3	Åmänningen, Snyten, Hörendesjön	B Nilsson	30	18
20.12	1	Näshultasjön	N-E Hjelman	35	13
	2	Näshultasjön	U Stabo	25	7
	3	Näshultasjön	S Blomqvist	25	17
	4	Näshultasjön	G Nordesjö	18	9
21.12	1-2	Nedingen, Långsjön, Yxtasjön mfl	A Glämsta	35	15
	3	Nedingen, Långsjön	C Rydell	25	28
	4	Nedingen	A Tengstrand	15	5
23.12	Rek	Galten från Sandabadet	N-E Hjelman	20	7
25.12	2-3	Galten från Sandabadet	B Westman/B Stenhäll	25	19
26.12	2-3	Galten från Sandabadet	I Hester	17	14
31.12	1-3	Lilla Blacken från Kvicksund	B Stridh	20	15
3.1	1	Storhjälmaren från Lugners udde	A Glämsta	40	4
	2	Storhjälmaren från Lugners udde	H-E Karlsson	33	5
	3	Storhjälmaren från Lugners udde	J Dellve	28	11
4.1	2	Sörfjärden	H Forsell	30	7
	3	Sörfjärden	H Pettersson	25	11
5.1	3	Visnaren, Marvikarna	G Nordesjö	18	21
6.1	2	Sörfjärden	B Stridh	40	11
	3	Sörfjärden	C Rydell/H Pettersson	28	31
10.1	1	Näshultasjön	I Mortensen	45	9

Dag	Grp	Sjöar eller färdväg	Ledare	Km	Delt
	2	Sörfjärden	G Svensson	40	23
	3	Sörfjärden	C-G Hedberg	30	30
	4	Sörfjärden	J Dellve	22	6
11.1	Kurs	Näshultasjön	Alla	20	22
	1-2	Näshultasjön	P Bråkenhielm	34	13
	3	Näshultasjön	B Nilsson	25	17
	4	Näshultasjön	A Tengstrand	20	17
15.1	Miv	Silvköparen, Jon-Olsdammen	A Thor	18	10
17.1	2	Åmänningen	M Rolf/B Halling	32	8
	3	Åmänningen	U Levin	25	10
18.1	1	Åmänningen	U Stabo	45	13
	2	Åmänningen	S Stabo	40	24
	3	Åmänningen	K Björk	38	32
	3	Åmänningen	I Sidén	34	33
	4	Åmänningen	Ö Ek	24	10
22.1	Miv	Hässlösundet	A Thor	10	5
25.1	Rek	Västeråsfj fr Lövudden, Granfj	B Stridh mfl	15	17
26.1	1	Kungsårafjärden	B Westman	25	11
	2	Kungsårafjärden	E Westman	28	30
	3	Kungsårafjärden	K Björk	25	18
	3	Kungsårafjärden	G Svensson	25	17
	3	Kungsårafjärden	I Mortensen	25	17
	4	Kungsårafjärden	N-E Hjelman	20	22
29.1	Miv	Västeråsfjärden	A Thor	15	7
31.1	1	Västerås-Kvicksund + V:ås-Ångsö	A Glämsta	48	18
	2	Västerås-Kvicksund + V:ås-Ångsö	N Bergstrand	44	18
	3	Fullerö-Kvicksund	L Andersson	23	35
	3	Fullerö-Kvicksund	O Bergman	23	34
1.2	2	Kvicksund-Lövudden	H Forsell	30	15
	3	Kvicksund-Lövudden	H-E Karlsson	30	37
	4	Kvicksund-Tidö-Lindö	S Blomqvist	19	10
8.2	1-2	Tidö-Lindö-Kvicksund tor	B Stridh	30	7
12.2	Miv	Tidö-Lindö-Kvicksund tor	N-E Hjelman	36	11
14.2	Led	Sundbyholm-Strängnäs	I Mortensen	40	9
	1	Sundbyholm-Strängnäs	A Svenson	55	8
	2	Sundbyholm-Strängnäs	B Halling	46	17
	3	Sundbyholm-Strängnäs	G Nordesjö	36	23
	3	Sundbyholm-Strängnäs	H Pettersson	36	23
	4	Kvicksund-Lövudden	I Sidén	25	13
15.2	Led	Gräsö skärgård	L Lison Almkvist	45	12
	2	Sundbyholm-Strängnäs	J Svärdröm	40	15

Dag	Grp	Sjöar eller färdväg	Ledare	Km	Delt
	3	Sundbyholm–Strängnäs	K Björk	37	17
	3	Kvicksund–Lövudden	B Nilsson	31	17
	4	Kvicksund–Lövudden	Ö Ek	23	12
19.2	Miv	Västeråsfjärden	A Thor	17	7
21.2	1	Kungsör–Kvicksund	U Stabo	30	10
	2	Galten från Kungsör	M Präckel	20	18
	3	Galten från Kungsör	C Rydell	10	32
28.2	Rek	Klotenområdet	E Westman	32	10
	Rek	Åmänningen, Stora Kedjen	B Nilsson	35	4
1.3	1	Långvattnet, Korslängen, Bredsjön	B Stridh	55	10
	2	Långvattnet, Korslängen, Bredsjön	A Tengstrand	45	18
	3	Långvattnet, Korslängen, Bredsjön	G Svensson	45	34
7.3	Led	Norra Hörken och Norra Barken	Alla	40	28
8.3	2	Norra och Södra Barken	K Kauramäki	40	7
	3	Norra och Södra Barken	S Blomqvist	40	7
14.3	Rek	Blacken från Tidö-Lindö	I Mortensen	20	7
15.3	1	Västerås–Hjulsta	B Stridh	30	7
	2	Blacken från Tidö-Lindö	B Eriksson	40	18
	3	Blacken från Tidö-Lindö	J Dellve	32	17
	3	Blacken från Tidö-Lindö	K Björk	24	17
21.3	2	Hörendesjön, Åmänningen	M Rolf/B Halling	35	13
	3	Åmänningen	B Stenhäll	32	26
22.3	1	Åmänningen	B Westman	35	4
	2-4	Råsen, Klysnen, Målsjön	E Westman	18	4
28.3		Fiskkraken, isvaksövning	M Präckel/O Bergman		23
29.3	1	Gävjan, Fantebosjön	U Stabo	15	4
4.4	1	6 sjöar vid Kloten	B Stridh		7
	2-3	Kedjen, Hyttebomosse, mfl	I Mortensen		10
26.8		Fiskkraken, sommarisvaksövning	I Mortensen/O Bergman		20

Föreningsaktivitet

Medlemsökningen under de senaste åren har varit ca 15% per år, vilket inte avspeglas i motsvarande ökning i antalet åkare på föreningens turer under de senaste två säsongerna.

Säsong	Antal turer	Åkare totalt	Åkare per tur	Turer per medlem
1997–98	106	1600	15	ca 2,1
1996–97	106	1596	15	ca 2,4
1995–96	109	1520	14	ca 2,6

Ålandstur 20–22 mars 1998

Deltagare: Bengt Stridh, Hans Bernhoff, Anders Glämsta och Morgan Johansson. Idel ABB:are.

Hans tog noter på en Ericsson MC12 under hela turen. Dessa har lagts in här nedan med endast obetydliga justeringar, för att inte förtä originalkänslan.

Prolog

16 mars

Ringde Kickan i Mariehamn. Hon var tveksam till skridsko kommande helg.

19 mars

Efter en 3–4 förlust i innebandy kommer jag hem 20.30. Lyssnar på svararen. Michael pratar om bra läge för Ålandstur. Ringde Kickan. Jo, toppenisar. Ringde 5 tänkbara äventyrare.

20 mars

3 äventyrare hade nappat på morgonen. 2 hade avböjt. Perfekt anpassat gäng till en bil.

Turen

16.08 Avfärd Tegnér, Västerås.

16.20 Bankomater på Hälla länsas. Bengt väntar i bilen med motorn igång... För att skaka av

Hans knappar in artikeln. 22 mars. Foto: Morgan Johansson.

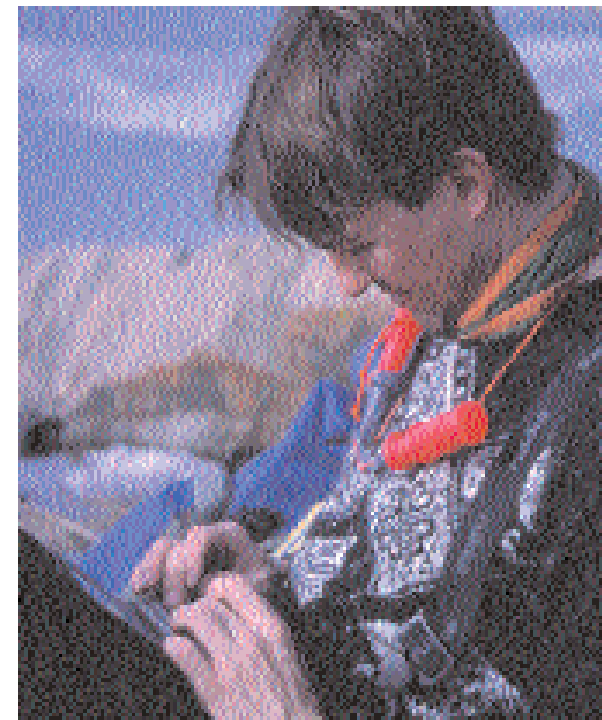
sig eventuella förföljare kör Bengt upp på E18 i fel riktning.

16.26 Vi lämnar Västerås bakom oss. Väder: snöbyar och sol, frisk nordanvind, några plusgrader.

17.49 Fin is på Storkära som passeras (mer fin is på Långsjön), avrapportering per telefon till Präckel.

18.26 Ankomst till färjeläge, färjan fullbokad, vi hamnar som sexa på reservlista, stämningen lite mer dämpad.

18.31 Långtradare hinner inte fram => vi får komma med båten, inte riktigt framme vid kassan, "halva inne", bilen framför sinkar, nervöst, vi kommer fram. Puh. Kostnad bil + 4 personer tur

och retur: 366 kr. Distans hit 18,2 mil.
19.03 Båten lägger ut. Vi befinner oss i cafeterian. Flera andra skridskoåkare ombord. Bengt Tengrud från Örebro, Bosse Ericsson från Östhammar och Pelle Ericsson från Norrtälje ansluter. Pelle, Bosse, Bengt T mfl bor på Park Hotell, tel 22885.

22.42 Båten har angjort och vi kör iland. Bengt hinner knappt avsluta sitt Yiiiha innan han kör bort sig igen, efter en extrasväng nere i hamnen kommer vi dock rätt men hinner även med en extrasväng på en parkeringsplats innan vi är på kurs till Solhem, dit vi

anländer 22.52 (2 km söder om Mariehamns centrum).

21 mars

7.45 lokal tid. Revelj! Yttertemperatur $-0,4$, min temp under natten -2°C .

8.53 Besättningen inpackad i bilen. Avfärd mot samlingsplatsen och dessförinnan isrekognosering.

9.22 Åter samlingsplats efter en kort rekognoseringstur nere på Slemmern. Anders var ständigt efter oss andra, frågan väcktes om han fortfarande hade Vasaloppet i benen!

9.42 Avfärd med bil från Mariehamn

Anders, Morgan och Hans på fina åländska isar. 22 mars. Foto: Bengt Stridh.

efter 20 min totalt förvirrat rekognoseringssnack med trevlig lokalbefolkning. Vi hann även med att skriva i gästbok som cirkulerade. Flertalet damer kom fram och hälsade på Bengt som benämndes "Kickans telefonkompis". Kickan fick de två senaste föreningsårskrifterna. Gasen i botten mot färjan som går om 12 min (110 km/tim).

10.00.00 Stor dramatik: vi kom ombord på färjan i allra sista stund, med några få sekunders marginal: bommen på väg ned när vi kom runt hörnet men de hissade upp den och släppte oss ombord. Hela laget runt firade med varsitt vingummi!

10.11 I salongen ombord på m/s Knipan. Hav, hav, hav (öppet, öppet, öppet) så långt ögat når. Några enstaka isflak har skådats. Runt öarna finns det cirkus 1 m åkbar is. Bengt stämmer upp "Till Havs"...

11.14 Lunchpaus efter en kort tur på isen, vi klev på 10.52, åkte en bit på fina isar, tog något broderingsstygn. Solen tittar fram genom tunna moln, måttlig nordostlig vind.

13.42 Fikapaus i lä och sol på klippställ med tång och tallkottar. Bengt lågsniffar i myllan, enligt egen utsago "botaniserar", och artbestämmer "gul fetknopp" (latin *Sedum acre*). Efter lunch har vi fullföljt en lyckad session konstbroderi mellan öar och skär på ypperliga isar! Nordanvinden har bedarrat och solen tittar fram alltmer frekvent. Broderier omväxlades med korta landpromenader och vassexkursion när knastret i isen tilltog till öronbedövande dån! Bland de främsta ornitologiska observationerna kan talrika förekomster av knölsvan både i luften och

till havs nämnas. Storskrake, knipa och ejder har även skådats. Arkipelagen är, i skridskoåkarsammanhang, jungfrulig då inga andra åkare förekommer. Dock hittade vi andra spår som vid en närmare analys visade sig vara våra egna. Detta kan ha sin upprinnelse i att de fina kartorna med skala 1:50 000 ligger kvar i pensionatet och vi får hålla till godo med Viking Lines 1:285 000 karta (utsliten ur en av deras broschyrer).

14.03 Lunchen avklarad. Siesta i solen på playan, sånt hör ju till när man är på utlandssemester.

15.38 Landstigning vid bilen efter ytterligare broderande bland skären. Hans hann även med ett hopp, något osäkra landningsförhållanden. Bilfärd mot södra delen av Föglö i jakt på mer is.

16.01 Anländer till Näversholma efter frenetiskt snaskande i bilen. Träffade på ett stycke ortsbefolkning som undrade om: "pojkar, ska ni dränka er".

16.32 Det blev bara en kort tur i brist på is. Istjockleken inne vid land mättes till 7,8 cm medelst linjal. Vi återgår till att köra bil och snaska. Bengt hejar på lokalbefolkning och broderar med bilen.

17.55 I bilen på Lemland på väg till sista åkområdet för idag. Tröttheten breder ut sig, orkar knappt rapportera. Båtresan tillbaks gick fint. Okey, dags för en sista tur för idag.

18.50 Åter vid bilen efter en kort kvällstur på fantastiskt fin is i vik söder om Söderby innanför Järsö. Där vi även träffade vänliga Ålänningar som var lite imponerade över hur snabbt vi körde över områden med, enligt deras mening, tvivelaktig is. Vi kunde inte förstå hur någon i morse kunde säga att det räckte till en halvdagarstur på

Upp mot Simskälafjärden öppnar sig isvidderna. 22 mars. Foto Morgan Johansson.

detta begränsade område. Vi fick ju inte mer än 50 minuter trots hårdbrodering vilken även innefattade korsstyggn!

19.50 Bengt rapporterar av till Präckel medan Hans halsar kvällens första öl! Skål och välkomna! Yiiiha. Vi får i dryck kompensera den uteblivna bastun (hade glömt säga till om uppvärmning).

22.44 Åter pensionat Solhem efter utlandssemesterns absoluta höjdpunkt: middag på kvarterskrogen café Nero, uppassade av de förtjusande servitrierna Christel och Linda. För alla er som har hört Docenternas "Söderns ros" så kan Christel betecknas som "hon ee Ålands ros...". Mat, atmosfär

och service är det bästa som finns att finna i denna del av världen. Over and out: sogni de oro...

22 mars

9.13 I bilen efter frukost och utcheckning från pensionat Solhem mot Bomarsund och Vårdö. Ett exemplar av föreningens årsskrift gavs till Charles, den skridskoåkande ägaren.

10.02 På isen vid Bomarsund. Kvadratmil av salsgolv breder ut sig norrut. Med fem sekundmeter i ryggen och strålande sol ger vi oss av längs med den västra stranden. Vid stor klippa utbryter rena fotograferingshysterin, kan närmast liknas vid Kalle Ankas foto-

grafiska expedition! Efter ett par om-tagningsförsök får Bengt igång sin kamera... Den fortsatta åkningen bjuder på två landkrypningar innan (11.14) vi når ett litet skär norr om Hultaholm för första fikastoppet.

13.10 Lunchpaus 2. Förra lunchpausen avslutades med att Hans tog sig ett fotbad, andra hävdar att det var en kvarts eller tom en halvplurrning: gick igenom lite rutten is inne vid strandkanten, var tvungen att byta strumpor och stoppa fötterna i plastkassar innan pjäxorna kom på (byxorna klarade sig hyggligt: små mängder fukt som höll sig väl under knänivå, mycket tack vare täta Gore-Tex byxor). Åkningen har bjudit på bitvis kvadratmil av bonade salsgolv (Tengsödaviken) i fortsatt medvind och sol! Vid Korsnäsudden tilltog dock vindbrunnarna och det såg ännu mer osäkert ut längre fram samtidigt som klockan manade på varför vi gick ned i Nötviken med sikte på Kastellholm och eventuell liftning tillbaks till Bomarsund.

15.20 Fikapaus. Halvvägs till Kastellholm gav vi upp. En stockholmare hade hävdad att det fanns 100-tals insjöar att åka på, "kiss my ass" det fanns! På insjöarna låg det mjuka stöpisar vars enda positiva egenskap var att de var bäriga. Fick tag på en taxi i Strömbålstad som tog oss till Degerviks brygga varefter en motvindsetapp vidtog på härligt hårda havsisar.

16.04 Åter bilen efter mycket halvslöande-lata-sig-i-solen. Bilfärd mot Lumparen.

18.08 Åter i bilen efter en gudomlig tur på Lumparens Nagano-kvalitets-isar under en blå himmel och en värmande

aftonsol. Turen gick från Tranviksudd till Skarven och sedan åter.

18.57 Ombord på Viking Line. Vi passerade bommen redan tio i sju, Bengt var dock lite osäker på hur vi låg till i tiden och accelererade därför upp i 70 km/tim på kajen med sikte på båten: tänker han göra en fyrhjulsstoppsladd inne på bildäcket eller? Nåväl, Bengt lugnade ned tempot redan före ombordkörning (Puh).

22.40 Åter i Västerås: äventyret över, alla åker hem var och en till sitt. Total bildistans: 56 mil.

Bra att ha telefonnummer

009358-18-16322 Pensionat Solhem. Skridskoåkarnas hem. 95 mark (142 kr) inklusive frukost. Ägaren Charles åker själv skridsko.

08-4524000 Viking Line (Kapellskär-Mariehamn)

08-222140 Silja Line (Stockholm-Mariehamn)

0175-30920 Eckerö-Grisslehamn

Hans Bernhoff och Bengt Stridh

Bidra i nästa års årsskrift

Årsskriften blir helt tom utan alla bidrag från medlemmarna. Redaktionen vill gärna ha ditt bidrag till nästa års årsskrift.

Skriv ner dina tankar och upplevelser redan under säsongen så blir det av.

Det behövs naturligtvis också många bilder: skicka dem till någon i redaktionen, ring gärna först!

En vision om isspaning uppfylld

I fjolårets årsskrift skrev jag om en isspaningsvision. Nämligen att finna en flygande skridskoåkare som var villig att ta med en isspanare på flygturer. Denna vision uppfylldes mycket snabbt. Kvällen efter det att årsskriftens släppts ringde Thomas Lindberg mig och dagen därpå var vi uppe i det blå.

Torsdag den 27 november kl. 12.15 var det take off från Johannisbergs flygfält. Thomas satt vid spakarna och jag bredvid honom, i det fyrsitsiga Piper Cherokee planet. Vädret var utmärkt, klart, sol, -5°C och svag nordvästlig vind (knappt 2 m/s). Vi var

i luften 80 minuter och flög i grova drag i en triangel Sala–nordväst Fagersta–Västerås. Flyghöjden var ca 1000 fot = 300 meter och flyghastigheten ca 80 knop = 150 km/h.

Tidpunkten för denna premiärflygning var utmärkt. Det hade snöat på tisdagen och därefter hade det blivit kallt så att isarna börjat lägga sig. Något generaliserat kunde vi se att de största sjöarna (Barken och Åmänningen) gick öppna, att de mellanstora sjöarna nästan alla var helt frusna med svart kärnis utan vindbrunnar och att de minsta sjöarna (mindre än ca 1 km)

Artikelförfattaren på tunn is. Anders Glämsta avvaktar. 6 dec. Foto: Maria Rolf.

Sveriges israpportörer samlade på Göta kanal. 1 februari. Foto: Bengt Stridh.

var helt islagda, fast med snötäckt is. Detta var värdefull information för kommande helgs åkning, som kompletterat med markspaning på fredag och egen tur på lördag gav en mycket god bild av isläget.

Isspaning från luften skiljer sig naturligt nog från isspaning på marken. Även syftet är annorlunda, från luften är man i första hand ute efter att se om isar finns och om de är snötäckta. Det första problemet man ställs inför är att orientera rätt. Allt ser väldigt annorlunda ut från luften och man ser åtskilliga km i alla riktningar. Jag använde den gröna kartan i skala 1:50 000. Det var inget bra val eftersom det blir för många kartor att handskas med, åtta stycken vid denna tur. Det blev inte bättre av att en karta försvann mellan sätena. Nästa gång får det nog bli blå kartan i skala 1:100 000. En GPS är bra att ha, då kan man ta koordinater på "okända" sjöar.

Nästa problem är att avgöra om det är is eller vatten man ser, vilken inte är helt lätt om det är svart kärnis (samma färg som vattnet) och det är svag vind (inga krusningar i öppet vatten). Här var de vita slingor som bildats när snö drivit ihop vid isläggningen till god hjälp när isen sågs rakt från ovan. I motljus gick det suveränt bra att se var det var is och var det gick öppet. Men av tidsskäl kan man inte flyga runt varje sjö. På de större sjöarna och i större öppna områden i mellanstora sjöar kunde vindkrusningar i vattnet ge besked om avsaknaden av is.

Michael Präckel kunde berätta att en flygspaning faktiskt gjorts tidigare. För ca 20 år sedan flög Arne Nordholm från Johannisberg och hittade snöfria stråk på Blacken. Jag räknar med att det inte skall dröja 20 år till nästa luftspaning!

Bengt Stridh n

Förbättra din utrustning

Man behöver inte vara så prylgalen som de som har olika skridskor med olika n10 för olika isar och som tycker att alla skotillverkare saknar kunskaper i anatomi och att man därför måste skära sönder sina nya skor för att anfangskoefficienten ska bli den rätta, för att tycka att tillverkarna av den utrustning man köpt inte alltid har tänkt till. En del saker finns inte ens att köpa. Med lite pyssel kan man förbättra sin utrustning. Här är några personliga tips och råd.

Bröstrems

Bröstremsens uppgift är att få rygg-säcken att sitta bättre mot kroppen genom att förhindra att bärremmarna glider isär. En bra bröstrem ska:

- Kunna tas bort
 - Vara lätt att justera
 - Sitta på rätt ställe
 - Ej vara i vägen vid uppgång ur vak.
- Att göra en bröstrem är rätt så enkelt. Det som behövs är plattband, ett spänne, nål och tråd. Har man fortfarande problem med att bärremmarna glider isär kan man öka friktionen genom att fästa några bitar friktionskevlar eller annat högfriktionstyg på dem.

Grenrem

Grenremmens uppgift är att förhindra att rygg-säcken flyter uppåt vid plurning. En bra grenrem ska:

- Kunna tas bort
- Vara lätt att öppna/stänga
- Vara lätt att justera (grenremmen ska sitta tajt annars gör den ingen nytta).

Kameraväska

Kameran är ofta den dyraste prylen i utrustningen och samtidigt den ömtåligaste, dessutom måste den vara lättillgänglig (det gäller att vara snabb när en ledare plurrar, en älg plurrar och då en örn kommer flygande). En bra kameraväska ska:

- Skydda kameran såväl vid transport som vid en vurpa
- Vara vattentät
- Vara lätt att öppna och stänga
- Ej vara i vägen vare sig vid åkning eller uppgång ur vak
- Sitta stadigt.

Jag har inte sett någon bra lösning på dessa krav. Den bästa lösning jag sett är en väska placerad på rygg-säckens bärrem i axelhöjd.

Handskar

Ett vanligt förekommande problem är var man ska göra av sina handskar när man har bråttom vid tex fotografering, och att jackfickorna har en tendens att vara placerade precis under rygg-säckens midjebälte. Från barnvantar och isklättrare kommer idén med vanthållare (ingen båtterm som man först kan tro) som består av en rem fäst på handsken och runt handleden.

Skridskor

Varje säsong är det någon eller några som tappar en skruv, mutter eller annan vital del på sina skridskor. Byt ut muttrarna mot låsmuttrar eller använd gängsäkring så slipper du bli stående med en skridsko med bindning som lossnat.

Nästan perfekt åkning i takt i lätt motvind. 18 januari. Foto: Morgan Johansson.

Skor

Hur man gör om vanliga kängor till skridskoskor, sätter in hälgrepp i skorna, knyter sina skor (en hel vetenskap enligt vissa) överlåter jag med varm hand åt andra att förklara.

Här är några andra tips. Om skon klämmer på något litet ställe, så kan man lästa ut skon genom att blöta ned skon (genomblöt), stoppa ner foten gärna med en extra liten extra "bulle" fasttejp på foten (sockan) där det klämmer och snöra åt. Sedan är det "bara" att vänta på att skon ska ändra sin form. Om man inte har tålamod med detta förfarande kan man lämna in skon till en ortopedverkstad som har fotlåster i metall.

Jag fick ett tag ont i senorna på vris-

tens framsida men genom att limma fast några gummilister på plösens insida, så att plösen aldrig ligger mot senorna får jag inte längre ont.

Pluntficka

Det är viktigt att ha tillgång till dryck under turen. En lösning är en pluntficka som sätts fast på rygg-säckens midjerem och som inte är i vägen vid uppgång ur vak. Men pluntfickan kan nog vara i vägen vid stakning, men vad gör det för vi är väl inte ute för att staka utan för att åka skridskor. Sedan jag gjort mina första pluntfickor har en stor tillverkare av friluftsprodukter från min barndomsstad börjat tillverka hållare för flaskor och mobiltelefoner och i vissa fall även förbättrat kon-

struktionen, och till ett pris som knappt täcker det ingående materialet då man väljer att själv att tillverka en pluntficka. En bra pluntficka ska:

- Gå att plocka bort
- Ej sitta i vägen
- Lätt gå att ta upp och stoppa tillbaka
- Sitta fast
- Vara isolerad så att drycken ej blir för kall.

Reservdelar

Det finns några reservdelar som varje långfärdsskridskoåkare bör ha med sig.

- Skrubar och muttrar till skridskobindningarna.
- Skruv och mutter som kan ersätta en förlorad nit då man har skridskor med fastnitad skena.
- Några remmar som kan ersätta en trasig bindning.
- Vid en plurrning då det är under

-10°C blir skosnörena fort hårda och oanvändbara, då är nya en välsignelse.

Slutord

Eftersom ingenting är fulländat så finns det mycket kvar som kan göras bättre, livlina, livlinehållare, skridskohållare, ryggsäck, ispik, skridskor vare sig det gäller saker som saknas eller saker som är så onödiga att de kan tas bort.

Det finns säkert saker som vi inte saknar förrän någon kommit på att den saken är oersättlig. För 10 år sedan var det nästan ingen som använde dubbel-pik men nu finns det de som inte kan vara utan den.

Några tips

- Om du ser något som är bra så plagiera idén.
- Man lyckas inte alltid första gången
- Se till att ha flera synålur i reserv då

Trend I: Renässans för träpik

Köpa pik... Ja, vad skall man välja? För några år sedan kom de nya "skidstavspikarna" och de blev snabbt mycket populära på grund av lättheten (2 hg per stav). Jag själv föll raskt för dem. De är bra som hjälpmedel på stabila isar med svårframkomlig yta för att hålla balansen. Men tyvärr är de *inte* bra som pikar. På grund av stavändens utformning är det betydligt svårare än med andra typer av pikar att få en finkänsla för isens bärlighet, eftersom det är tämligen lätt att slå igenom bärlig is med dem. En stor nackdel är också att man blir trött i armen vid flitigt pikande med skidstavarna. Jag själv får ont i armbågen ("skridskoarmbåge"?).

Skidstavspikarnas brister som pikar har tydligt illustrerats under denna säsong, där åkare med skidstavspikarna inte kunnat åka vidare då de lätt slagit igenom även bärlig is. Jag plockade fram min gamla Hansapik igen och använde den på i stort sett varje tur denna säsong, eftersom det var ovanligt mycket tunnissåkande. Spetsens trappstegsform gör att man lätta-

re kan känna variationer i isens bärlighet. Hansapiken väger 7,5 hg och man kan därför pika betydligt flitigare med den utan att bli trött i armen. Fäklubbens Lars Lison Almkvist har (förstås) skrivit om pikar. Där får trappstegsformade pikspetsar negativt betyg på grund av risken att man fastnar med dem i isen när man pikar i farten, "ej sällan med svåra tillbud". Blomgrens pik och den gamla "Falupiken" ges bättre betyg, men förbättringar kan göras även på dem enligt Lars.

Något som man lägger märke till hos många nya åkare är att de sällan använder skidstavspiken som pik, däremot ofta som stakhjälpmedel. Det är lätt att se hur flitigt en åkare använder de lätta skidstavspikarna som pik. De böjs nämligen mycket lätt. Om man ser någon med spikraka skidstavspikar tyder det därför på att de är mer eller mindre obegagnade som pikar.

Oavsett vilken pik man har gäller förstås att man verkligen använder den som pik och därmed lär sig skillnaden mellan bärlig och ej bärlig is. Träning och åter träning är vad som gäller!

Bengt Stridh

du syr i tjocka lager tyg och i plattband. Det går nog inte att spara pengar på att göra saker själv, även om man inte räknar med den tid man lagt ner.

Eftersom jag gått den hårda vägen

och gjort många misstag, så bistår jag gärna med tips om hur man inte ska göra, men även med uppgift om var man får tag i det material som behövs. Jag tar självklart också emot tips om hur man kan förbättra sin utrustning.

På fina isar med Strängnäs i bakgrunden. 14 februari. Foto: Bengt Stridh.

Per Brune

Rullskridsko – klubbens första säsong

Det var en gång (eller hur bygga bro-ar) några medlemmar som ville åka hela året.

Tanken föddes – en bro på hjul? Hjulsta bro kanske, där man ibland önskat sig en snabbare förflyttning förbi de isfria områdena än i sina egna, stela pjäxor med garanterat skoskav. Förlåt avvikelsen, det var det där med säsongsbros som var tanken. Att på ett effektivt, men samtidigt behagligt sätt knyta ihop april med november. Utan trasiga muskelfibrer på vingen.

Virtuell skridsko

Föreningen var tidigt ute på Internet och har sedan tre år egna websidor.

Här finns det mesta du behöver veta om föreningen och dessutom en hel del isinformation inklusive information om startplatser, turförslag, besvärliga Mälarisar, plogade banor (att användas under snöiga nödlägen), kartor, utrustning och fortlöpande information om isläget i Västerås med omnejd. Här kan du gratis annonsera under köpes och säljes.

Det finns också en diger sammanställning av länkar om sådant som kan vara av intresse för långfärds-skridskoåkare och rullskridsko-åkare.

Hemsidans adress: <http://www-wp.hogia.net/bengt.stridh/LiV/LiV-home.html>

Det startade rätt profant. I Varberg träffade vår Nisse Dennis Bengtsson som kom åkande på sina inlines med 5 hjul. Tycke uppstod, tekniskt förstås. Dennis bjöds upp till Västerås i april där han inför 35–40 klubbmedlemmar informerade och demonstrerade sitt sortiment och samtidigt bjöd på sig själv. Som tidigare tränare för damlandslaget och numera aktiv inom rullskridskosporten hade han massor med tips. Resultatet blev fem eller sex par sålda fem-hjulingar samma kväll, samtidigt som ytterligare beställningar gjordes. Under massivt grupptryck och psykiskt underläge påtog jag mig att prova medlemmarnas intresse för arrangerade utflykter under denna säsong.

Klubbens telefonsvarare stod till förfogande. Meddelande talades in till alla dygnets tider, men för sällan och med för kort framförhållning visade det sig. Medlemmarna hann knappt få på sig utrustningen. Pohlman får delvis ta åt sig äran, snabba ryck var det som gällde. Sommarens väderdiagnoser var nog mera svart magi och "virtual reality" än prognoser understödda av vädersatelliter och superdatorer.

Trots detta lyckade vi göra ett visst intryck på SSSK som bjöds hit för att njuta av Västerås cykelvägar. Detta uppskjöts av olika anledningar tills vidare.

Vi hade också påhälsning av tidskriften "Utsikt Mälardalen". Reportern hängde tappert på med mountainbike och fladdrande kjol och resultatet kan

Ivar Mortensen i täten på rullskridskor. 10 maj. Foto: Morgan Johansson.

läsas i nr 15/1998. Ett par exemplar finns hos mig.

Sammanfattningsvis kan sägas att detta var ett första famlande försök att testa intresset för rullskridskoåkning i klubbens regi. Deltagarantalet var i medel ganska lågt, kanske på grund av den korta framförhållningen. Alla har

mycket på gång på sommaren, speciellt på helgerna. Snabba beslut, telefon till någon kompis, på med skrilorna och iväg är kanske det som gäller för denna sport. Hör av dig om du vill ha en fortsättning nästa år!

Ivar Mortensen n

Ny ledarutbildning

Vår förening är en mycket aktiv förening. En stor andel av föreningens medlemmar deltar i de aktiviteter som anordnas och föreningen har många ledare som ställer upp under de över 100 turer som numera görs årligen [1]. Säsongen 1997–98 var det 38 ledare som vardera hade mellan en och nio turer.

Den mycket stora medlemstillströmningen under senare år har dock gjort att kravet på antalet ledare ökar. Grovt räknat kan behovet av antalet ledare

uppskattas enligt följande: 40 dagar (20 helger) gånger 5 ledare (regelmässigt 2 ledare i grupp 3) delat med 4 turer per ledare = 50 ledare.

Värvandet av fler ledare bör dels inriktas på att uppmuntra de som leder färre än 4 turer att öka sitt engagemang (en snabb lösning som kan tillämpas redan under kommande säsong), dels genom utbildning av nya ledare (tar en säsong innan de blir aktiva).

En nyhet för den kommande säsongen är att en utbildning för nya ledare

kommer att genomföras. Det är första gången en sådan utbildning hålls inom vår förening. Ledarutbildningen bygger delvis på den iskunkapskurs som genomförts under en följd av år. Kursens mål är att lära erfarna långfärds-skridskoåkare till ledare och att lära grunderna för en självständig och säkrare långfärdsskridskotur.

Deltagarna förväntas bli ledare i föreningen och leda minst tre turer per säsong efter genomförd och godkänd kurs.

Deltagarna utbildas för att kunna leda alla grupper.

Deltagarna skall vara beredda att leda alla grupper. Störst behov finns i grupp 3 och 4.

Kursen består av tre teorikvällar, två isvaksövningar (sommare och vinter), en utfärd med ledargruppen och två fadderturer i två olika grupper. Uppläggningsen av kursen har sedan i våras planerats av en arbetsgrupp som bestått av Nils-Erik Hjelm, Ivar Mortensen, Bertil Nilsson och Bengt Stridh. Som lärare under kursen deltar dessutom en handfull andra rutinerade åkare i föreningen. De godkända ledarna kommer under våren att uppmärksammas under något av föreningens möten med utdelning av diplom, ledarmärke och flagga.

Bengt Stridh, Bertil Nilsson, Ivar Mortensen och Nils-Erik Hjelm

[1] Säsongen 1997–98 åktes det ledarledda skridskoturer under 47 dagar och säsongen dessförinnan under 40 dagar. Antalet turer har varit 106–109 under de tre senaste säsongerna.

Israpportering

Grunden för all israpportering är insamlingen av isobservationer. Varje medlem i föreningen kan bidra med information. Den bästa informationen fås från åkare som testat isarna. Men även när man åker bil förbi en sjö är det till exempel enkelt att se om den är isbelagd eller inte och om det ligger snö på isen eller inte. All sådan information är av värde för en bedömning av isläget.

Långsjön mellan Västerås och Surahammar, Åmänningen och Barkensjöarna på väg till Ludvika är exempel på sjöar som dagligen borde passeras av någon föreningsmedlem. Även om just din observation ej nämns på telefonsvararen är varje observation värdefull för att få en helhetsbild av isläget. Rapportera därför dina observationer!

Du kan lämna dina isobservationer till någon av israpportörerna (i första hand Michael Präckel, telefon 021-200 12 eller fax 021-203 60), dels på en av föreningens webbsidor. Utnyttjar du webben skickas automatiskt din information till de israpportörer som har e-post. Vilka israpportörer är finner du förstås på hemsidan, under rubriken kontaktpersoner.

Hemsidans adress: <http://www-pp.hogia.net/bengt.stridh/LiV/LiV-home.html>

En stor grupp 3 fick delas i tre. Söder om Ängsö. 26 januari. Foto: Bengt Stridh.

På lurig överis över Stora Blacken. 8 februari. Foto: Bengt Stridh

Vansinne att ge sig ut

Alla minns denna tidningsrubrik i VLT måndagen den 23 februari 1998 efter klubbens Mälartur. Vi långfärdsåkare framställdes av sk experter som okunniga och dumdristiga. Det kan lätt bli så när man uttalar sig om händelser där man inte har varit med själv. Dessutom var artikeln behäftad med sakfel. Vi blev i alla fall uppmärksammade. Många medlemmar fick höra kommentarer på sina arbetsplatser, mest av det ironiska, skämtsamma slaget. Det berättas att vid en specifik arbetsplats syntes ett anslag med texten: "Ja, jag var med men jag plurrade inte!". På det hela taget blev det mera en positiv uppmärksamhet.

Under den aktuella Mälarturen den 21 februari blev det extremt många bad. Det fanns omkring 100 skridskoåkare från Västerås, Örebro, Eskilstuna och Holland söder om segelleden på Galten. Att vi västeråsare stod för alla bad beror till stor del på att vi låg först i spåret och "hittade" alla svagheter. Vi hade även de största grupperna och slarvade genom att åka för tätt och för nära varandra. Betecknande nog badade inte ledarna men deltagare i ledet. De som badade kom upp på isen i god ordning och fick av kamrater den hjälp som man så väl behöver i sådana situationer. De såg ut att ha klarat den oplanerade händelsen väl. Det vore naturligtvis riktigt bra om de själva kunde komma in i texten här med sina personliga reflexioner. Tillfälle ges i nästa årsskrift.

Enligt vännen Lasse finns det tre sor-

ters is. Bara på en av dessa kan man verkligen åka, nämligen den is som är. Den is som blir nästa år och den som var i fjol kan vi inte åka på men låt oss göra en kort tillbakablick till den senaste säsongen. Den var extrem i ett avseende. Vi hade att göra med våris under hela vintern. Efter isläggning med fin kärnis blev det alltid en värmebölja som försvagade isen. Isen var normal mitt i veckan men "knastrade" två dagar senare. Detta upplevde vi redan i november på Vallsjön (Sala), sedan på Galten och Näshultsjön i januari. Plurrningarna blev flera än normalt och vid vakkanter syntes alltid pipiga, kristalliska isbitar istället för tunna isflak. Det var även svårare att ta sig upp utan livlinor.

Viktigt att ha kontroll på läget

Hörde för några år sedan följande anekdot: Två kända isrävar kryssar under ivrigt pikande mellan vindbrunnar och svaga partier på lurig havsis i skärgården. Med förfäran ser de en ensam åkare färdas med spikrak kurs över fjärden mot dem. De inväntar honom med förhoppning att han klarar sig, vilket han gör. Det visar sig vara en engelsman. På frågan om han är medveten om vanskligheten av hans färd sätt svarar han "It's just like a game!" I motsats till honom är färdledare inga "gamblers". De chansar inte och kollar isen ständigt.

Under två veckors tid hade medlemmar dagligen åkt skridsko på Blacken och Galten och kontinuerligt rappor-

På svag is måste man sprida ut sig. 21 februari. Foto: Bengt Stridh.

terat om isens dagsläge. Det skiftade från dag till dag. Som bäst var isen på tisdagen, sedan blev den mer och mer påverkad av värme och strömsättning. På fredagen visste vi att lördagen tillsvidare skulle bli den sista isdagen på Mälaren.

Under bussresan förbereddes alla deltagare väl om dagens isläge och vad som kunde väntas där ute. Det skulle bli gång över uddarna och färdmålet anpassas efter omständigheter. Själv hade jag lämnat ledarflaggan hemma, den skulle bara fastna i buskar och träd vid landövergångar, som jag kallt räknade med.

Plurrningar inträffade när man slappnade av för mycket och alltid nära land. Man hade gått in för landnära

åkning när solen kom fram och man närmade sig Kvicksund, där vi vet att strömmen tilltar.

Att färdas uppe på isen är meningen, att plurra är klantigt

Risk för bad ingår i sporten. När det händer så har det hänt på grund av misstag. Händer det i en grupp så är det ett missöde. En olycka blir det om man är ensam och utan hjälp. Ledare sätter en ära i att lotsa sin grupp förbi farorna. Bara vetskapen om att risken för bad finns är en markant del i långfärdsåknings. Den förhöjer tjusningen i att färdas på isen. Tjusningen ligger i friheten att välja väg. Frihet är att bedöma risker och välja den säkra vägen.

Utan att känna isen blir man aldrig fri för färd på isen. Den som bara några gånger per vinter vistas på isen får ingen kunskap om den. Befälet på isbrytare kan is från sin horisont. Yrkesfiskare har handgripligen kontakt och observerar dagligen isen och även strömmarna under isen, samt vindens och temperatures inverkan. De har iskännedom. Den gamla tidens säljägare i Bottenhavet levde månadsvis på isen och hade känsla för den.

Tränade skridskoledare får med åren god iskunskap, de är ofta ute på isen och iakttar förändringar som ständigt pågår. Goda hjälpmedel är en termometer för att mäta vattentemperaturen och naturligtvis ispiken. Sedan är det massor av erfarenhet som också behövs. Senaste vintern, som hade mycket värmepåverkade isar, visade att gammaldags tyngre pikar åter kom till heders. De ger säkrare information.

Isen är ett svårt och ibland gåtfullt ämne. Det sätter igång tankeverksamheten. Att som ledare läsa isen är ett spännande uppdrag med ansvar. Själv tecknar jag mig alltid för lördagar. Då är chansen för obegagnad is större. Isspaningsturer tycker jag om av samma anledning. Det är viktigt att kolla gränsen och sedan respektera den.

Höjden av isspaning är iskantkörning utefter öppet vatten när iskanten på grund av uppspolning är stark och stabil. Man minns många "iskantkör" både på Mälaren och i skärgården när solen skiner och sjöfåglar är nära intill. På Mälaren kan det vara långa mattor av storskrakar som visar sina gräddgula sidor när de lyfter. I skärgården är det den melodiska alfågelsången på vårvintern som ger starka intryck. Vem glömmar de tillfällen när man ser havsörn? Antingen de flyger lågt med tunga vingslag eller tumlar om i yr parningslek i skyn. Eller sitter i stort antal på isen.

För mig personligen har antalet mil per tur allt mindre betydelse i förhållande till upplevelsen. Behovet av motion har heller aldrig varit drivkraften. Jag får

Michael diskuterar med vännen Lasse på Norra Barkens is under ledarturen. 7 mars. Foto: Bengt Stridh.

Blank is att njuta på Blacken. 31 januari. Foto: Maria Rolf.

mer än nog av detta i min dagliga gärning som skogsarbetare. Det är själva färdssättet som är det stora i sporten. Sommarens inline-åkning är bara ett surrogat till vinterns fröjder. All förflyttning går snabbare, lättare, elegantare. Tillkommer det sociala, samvaron med goda vänner. Lätt som en plätt att byta spår och samtala med olika medåkare. Eller man drar sig lite avsidet för att njuta enskilt. Och så, för att komma

tillbaka till ämnet, man beundrar och förvånas av vattnets fysik i fruset tillstånd.

Att lära sig mer om isen är stimulerande och något för kreativa människor. Därför har ledarutvecklingen högsta prioritet i föreningen.

Att ge sig ut kan ha sina risker, men det är härligt!

Michael Präckel

Dit isarna bär

Klockan är nio på lördagsmorgonen när vi parkerar vid Ängelsbergs stationshus. Vi har åkt bilkaravan från Västerås. Det är fem plus och det duggar lätt ute.

Mina vänner hade sagt att jag inte var riktigt klok när jag berättade att jag skulle ut och åka långfärdsskridskor i helgen. Nu fanns väl inga isar?

Ja, jag var faktiskt lite betänksam själv. Men klubbens telefonsvarare hade pipit optimistiskt och sagt att Mälaren visserligen var islös men att isarna var fina i Bergslagen.

”Vågar jag gå ut här” säger min lika ovane färdkamrat, fotografen Janne Gustafsson när vi ser att isen släppt ett par decimeter från land.

Vi valde grupp tre. Den leds av Urban Levin. ”Ängelsberg och Åmänningen tillhör mina verkliga pärlor här i Västmanland” säger han. Bakom oss ligger Ängelsberg med sina stora trähus med tinnar och torn. I slutet av 1800- och i början av 1900-talet var detta ett levande järnvägssamhälle med malmtransporter från Norberg som huvudnäring.

Ett stenkast norrut ligger Engelsbergs bruk. Det har varit i drift sedan 1300-talet och är idag en unik bruksmiljö, så speciell att den blivit utnämnd till världsarv. Ett par hundra meter ut i Åmänningen ligger Oljeön. På den finns världens äldsta bevarade oljeraffinaderi. Fabriken flyttade till ön 1875 efter att hela fabriken exploderat. Nu är fabriken museum.

De flesta i trean är ”gubbar” i fem-

tio-sextioårs åldern som vill ta det lite lugnare. De kan isarna och reagerar inte nämnvärt när det smäller under oss när vi stannat till. De flesta av dem har trillat i någon gång och tycker inte det är så märkvärdigt.

Jag hade varit kaxig dagen innan. ”Ta gärna en bild om jag går ner i en vak” hade jag sagt till Janne. ”Jag skulle inte ha ett dugg emot att trilla i. Allt för reportaget.”

Viktigt att lyssna till isen

Nu är känslan inte alls densamma. Faktum är att det pirrar rejält i magen när isen knastrar och sjunger under mina fötter. Lyssnandet är viktigt när man åker långfärdsskridsko. Isen ljuder när vi åker på den. Ju ljusare ton, desto tunnare är isen.

Urban som åker först slår då och då piken i isen. Ibland stampar han med skridskon och lyssnar. Det är tjock nog is. ”Men det är kexisar” säger Urban. ”De bara spricker när man hugger i dem. Egentligen typiska vårisar. Mer svårberäknliga än riktiga höstisar.” Jaha, det kan ju vara bra att veta, tänker jag och känner efter om isdubbarna sitter på plats.

Isen är nästan för hall

Plötsligt ändrar isen färg – från vit och mjölkig till kolsvart. Det känns som att köra ut över en avgrund. Janne och jag tittar på varandra och gurglar lyckligt. Fast jag är uppväxt vid Mälaren har jag aldrig åkt på en sådan is.

Det känns som att komma ut på ett

På Åmänningens fina men luriga is. 17 januari. Foto: Janne Gustafsson.

svart, blänkande marmorgolv. Det är hård kärnis med små bubblor, som lyser som små stjärnor i en mörk vinternatt. Fast mina skridskor är ny-slipade är isen så hal att jag nästan tappar fästet.

Vi åker nära stranden och jag förbluffas över alla vackra sommarstugor på uddar och skär. Perpektiven blir så annorlunda.

Fikarasten är höjdpunkten

Klockan är strax före elva när vi tar vår

första fika i strandkanten. Vi är inte långt från Halvarsviken, där det förr fanns flera båtvarv.

Åmänningen är en del av Strömsholms kanal. Den 107 kilometer långa kanalsträckningen har 25 slussar och byggdes klar år 1795. Därmed fick Bergslagens alla smedjor, hyttor och sågverk förbindelse med omärlden. Sjötrafiken var intensiv. 1824 fanns 49 segeljakter i trafik på kanalen.

Sittunderlag och värmande dunjackor plockas fram. Mackor med stekta ägg

med ispiken. Isen är tunn. Mycket tunn. Jag åker lite på sidan av när jag hör en röst skrika: "Åk inte där!"

Jag känner nackhåren resa sig. Isen sjunger ljust, ljust och bågner under mig. Jag försöker göra mig så lätt som möjligt, oändligt lätt. Ändå är jag övertygad om att jag ska åka i. Men med ett par extremt försiktiga skär kommer jag in på säkrare is. Puh! Faran är över och jag kan pusta ut. Gubbarna skrockar.

"Här skulle jag aldrig åka ut ensam" säger Janne förskräckt. Nä, det är väl det som är fördelen med att åka med en klubb såhär.

I en vik ligger Dunshammar. Några trekantiga byggnader visar att det finns ett museum här sommartid. På denna plats har man funnit två blåsterugnar som visar att människor framställt järn här för cirka 1500 år sedan.

Vi hinner en fika till på ännu en ö innan vi når stranden vid stationen.

Jag inser att denna tur gått på för årstiden ovanligt oberäknliga isar. Men jag är glad att jag hittat en ny härlig vintersport som ger ny dimension till naturen och där jag får en bit svensk historia på köpet.

Sedan verkar långfärdsskridskoåkare vara ett härligt och okomplicerat släkte. Kanske möts vi nästa lördag, för då måste jag bara ut på sjöarna igen.

Olle Grönwalls n

Rabatter

Föreningens medlemmar får 10% rabatt på Safari Camp och Sundströms friluftsdavdelning.

Urban Levin var ledare på turen.
17 januari. Foto: Janne Gustafsson

äts under gemytligt mumsande. Det ryker ur välfyllda termosar. Alla är så rörande överens om att just fiket är det absolut bästa med att vara ute såhär.

"Åk inte där!"

Vi vänder norrut igen efter fiket. Nu går det fantastiskt lätt och jag njuter av tystnaden och frihetskänslan. Farten blir betydligt högre och nära land ökar fartkänslan ytterligare. När åkningen stämmer såhär blir den nästan gungande meditativ.

Plötsligt stannar Urban och hackar

Kondensationspunktsförflyttning

Vid en ledartur från Smedjebacken till Virsbo i början av 1997 hade vi förmånen att som instruktör ha Lars Lison Almkvist från Stockholm. Hans personliga utrustning kännetecknades av väl genomtänkta detaljer, vilka i många fall var så ovanliga att de väckte roade leenden. Lars hade inte ståltermos som vi andra. En med skumplast isolerad plastflaska väger många hundra gram mindre. Hans ryggsäck hängde nere på stjärten för att sänka tyngdpunkten. På ryggsäcken hängde ett par mycket korta reservskridskor att ta till vid motvind. Ispiken var bara några decimeter

lång, men det som förvånade mest var en slags schal som täckte axlar och rygg. Han kallade den kondensationspunktsförflyttaren och vi var nog många som stod där leende och trodde att han skojade med oss. Det gjorde han nog inte. Väl hemma läste jag på i Nationalencyklopedin om förångning och kondensation och kom fram till följande fysikaliska lärdom:

Ångbildningsvärme, även kallad ångbildningsentalpi, är den energimängd som krävs för att vid konstant temperatur förångna en viss mängd vätska. För vatten vid kroppstemperatur

Rast på Sörfjärden som tidigt får is. 6 januari. Foto: Bengt Stridh.

är ångbildningsvärmens inte mindre än 2420 kJ/kg vätska.

Vid kondensation, den process vid vilket ett gasformigt ämne övergår till vätska, avges samma värmemängd som åtgår vid förångning. Kondensation inträffar vid avkylning, ofta mot en yta som har en lägre temperatur än den omgivande gasen.

frigörs ju samma värmemängd som vid ångbildningen. Kylningen genom svettning kommer sålunda att hämmas väsentligt genom kondensationsvärmens frisättning. Skridskoåkaren kommer att känna sig varm och fuktig under åkturen men kall och fuktig vid minsta stopp när kondensationen avtar.

Lösningen på problemet måste sålun-

På väg mot Skorven på Blacken. 31 januari. Foto: Maria Rolf.

Av dessa fakta inses lätt att vanlig klädsel vid aktivt muskelarbete är behäftat med ett allvarligt och fatalt konstruktionsfel. Vid aktivt muskelarbete, tex skridskoåkning, alstras värme och vid en viss kroppstemperatur frisätts svettning och vattnet i svetten kommer då när det övergår i ångform att kräva 2420 kJ/liter vätska, vilket således tas som värme från kroppen och sänker kroppstemperaturen. Med konventionell klädsel vid skridskoåkning sker kondensationen på vindtygsjackans insida där den varma vattenångan möter den kalla luften mellan och ovanför textilfibrerna i tyget. Plagget blir vått, men vad besvärande är, att vid kondensation

da, vilket Lars Lison Almkvist insett, bli en kondensationspunktsförflyttning till ett luftigt yttre skikt i ett från kroppen fjärmat plan på någon centimeters distans. En kondensationspunktsförflyttare bör antagligen tillverkas av ett luftigt material, som inte smiter åt mot kroppen. Fukten som avsätts ska alltså avge sin kondensationsvärme, inte som nu till kroppen, utan till omgivande luft vilket gör att kropp och beklädnad förblir torr och lagom varm. Medlemmarna uppmannas härmed till praktiska experiment för att finna bästa material och utformning av en kondensationspunktsförflyttare för trivsammare skridskoåkning.

Ingemar Sidén

Verksamhetsberättelse 1997–1998

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Per Bråkenhielm, ordförande

Gudrun Ek, sekreterare

Bertil Nilsson, kassör

Anders Glämsta

Carl-Gustav Hedberg

Gunnar Nordesjö

Styrelsen har under året haft 3 protokollförda sammanträden. Vid medlemsmöten och turer har informella diskussioner förts.

Aktiviteter

Informationsmöten har hållits på Kyrkbacksgården den 4 november med 103 personer och den 14 januari med ytterligare 30 intresserade. Bengt och Vera Bergqvist höll traditionsenligt i dessa träffar.

Årsmötet hölls den 25 november med deltagande av 125 medlemmar. Efter sedvanliga förhandlingar visade Bo Ericsson, Östhammar, diablerer från skridskofärder och en holländsk video från Elvastadsloppet.

Färdledarträff. 15 ledare lyssnade på Lars Lison Almkvists utläggningar i ämnena åkteknik och skridskoinställning, en lång och detaljrik kväll på Sjösportgården.

Medlemsmötet den 10 februari lockade 60 medlemmar. Här ventilerades bla ledarfrågor och israpportering. Michael Präckel talade om åkteknik.

Bildtittarträffen den 18 mars samlade 58 deltagare.

Israpportering

Israpportörerna har lagt ner stor möda på att hitta isar under den omväxlande vintern. I februari deltog rapportörerna i en kongress i Linköping.

Telefonsvarare

Det nya systemet har fungerat till allas belåtenhet. Efter turen har vi kunnat avlyssna Michael Präckels målande färdrapporter.

Långfärdsskridskokurs

24 medlemmar deltog i årets kurs den 10–11 januari under ledning av Kjell Björk, Gunnar Nordesjö samt Bengt och Vera Bergqvist. Man hade tur att hitta lärorika isar på Näshultasjön på söndagsturen.

Årsskrift

Redaktionen hade också i år fått fram en förnämlig upplaga av skriften.

Turverksamhet

Säsongen började redan vid en första köldknäpp i oktober. Vintern kom och gick härefter med snö och blask. I november kunde Bergslagssjöarna utnyttjas liksom i januari. Turerna var i år inställda en helg den 7–8 februari på grund av snö. Mälaren blev åkbar igen i mitten av februari med någon överis. Den 21 februari brast isen på flera ställen under turer för att därefter gå öppen. Mälaren frös på nytt andra veckan i mars då temperaturen sjönk till 12 minusgrader och möjliggjorde ytterligare turer.

Med stadshuset i sikte. Ivar Mortensen och Nisse Hjelmer på hemmaplan.
6 december. Foto: Per Brune.

Ledarturen den 7 mars gick i år till Norra Hörken och Norra Barken. Dessvärre hade det uppstått kölsprickor i isen vilket gjorde den delvis svåråkt.

Buss har utnyttjats för flera turer än vanligt. Grupp 4 hade denna säsong fler "schemalagda" turer än tidigare.

Trots att antalet medlemmar ökat väsentligt, har genomsnittliga antalet deltagare per tur varit på ungefär samma nivå som tidigare år.

Isvaksövning

Vinterövning ägde rum den 8 mars och i augusti gavs ytterligare ett tillfälle vid Fiskkraken, vid båda tillfällena under Olle Bergmans ledning och med efterföljande trevlig samvaro i bastun.

Ekonomi

Många nya medlemmar har bidragit till att öka föreningens intäkter. Föreningen har vid verksamhetsårets slut 845 medlemmar.

Ledarutbildning

Föreningen behöver flera ledare framöver för att möta tillströmningen av nya medlemmar. En ny ledarutbildning under Ivar Mortensens ledning har planerats och även startat under sensommaren för att tillgodose behovet.

Tack

Styrelsen vill till alla som bidragit till föreningens verksamhet framföra ett stort tack och även tacka medlemmarna för visat förtroende.

Styrelsen n

Bokslut

för verksamhetsåret 1 okt 1997–30 sep 1998

<u>Resultaträkning</u>	1997/98	1996/97
Intäkter		
Årsavgifter		67680
Fullt betalande medl	80900	9500
Familjemedlemmar	11500	1840
Räntor	934	79020
<i>Summa intäkter</i>	93334	
Kostnader		
Kontorsmateriel	3592	3680
Porton, avgifter	12135	3790
Telefonersättning	1050	1050
Telefonsvarare	3638	3521
Iskunskapskurs	2683	1120
Medlemsträffar	12620	8415
Åkkostnader	15503	6872
Israpportörsträff	3350	
Kartor	795	357
Märken, dekaler	-100	-930
Skridskor	0	200
Årsskrift	38611	31865
Försäkringar	11893	10030
Övriga kostnader	1835	200
Verksamhetsårets överskott/underskott	-14271	8850
<i>Summa kostnader och överskott/underskott</i>	93334	79020
Balansräkning		
Tillgångar 30 sep	1998	1997
Omsättningstillgångar		
Postgiro	34591	48862
<i>Summa tillgångar</i>	34591	48862
Skulder och eget kapital		
Kapitaltillgångar		
Vid verksamhetsårets början	48862	40012
Verksamhetsårets resultat	-14271	8850
<i>Summa eget kapital</i>	34591	48862

Västerås 1998-10-25

Bertil Nilsson, kassör

Per Bråkenhielm, ordförande

Gudrun Ek, sekreterare

Anders Glämsta Carl-Gustav Hedberg

Revisionsberättelse

Undertecknade som av Föreningen Långfärdsskridsko i Västerås vid årsmötet den 25 november 1997 utsetts att granska räkenskaper och förvaltning för verksamhetsåret 1 oktober 1997–30 september 1998 får efter fullgjort uppdrag avge följande revisionsberättelse.

Vi har granskat föreningens räkenskaper och gått igenom protokoll och andra handlingar, som lämnar upplysning om föreningens ekonomi och förvaltning. Räkenskaperna är förda med ordning och noggrannhet. Inkomster och utgifter under året samt föreningens ställning vid verksamhetsårets slut framgår av bifogade utdrag ur räkenskaperna.

Då det under revisionen inte framkommit anledning till anmärkning tillstyrker vi att styrelsen beviljas ansvarsfrihet under verksamhetsåret 1 oktober 1997–30 september 1998.

Västerås 25 oktober 1998

Mats Nilsson och Charlie Rydell

Nisse på glid

Vi har aldrig plurrat så mycket i klubben någon säsong som denna. Jag har under säsongen på avstånd följt ett flertal bad och själv deltagit vid ett tillfälle.

Varför plurrade vi så mycket i vintras? Vintern bestod av mycket omväxlande väder, där vi vid ett fåtal tillfällen hade riktig kyla, detta gjorde isarna svårbedömda och mycket "luriga" från dag till dag. Ett bevis på detta var att de gamla ispiikarna kom till heders igen. De moderna lättare pikarna klarade inte riktigt av att hantera isläget.

Vilka ska hjälpa till vid plurning?

Alla som inte är blöta ska hjälpa till. Tala om för ledaren att ni finns och är beredda. Minst sex personer skall finnas till hands runt den som plurrat för ombyte, vindsydd och inte minst stöd.

Hur gör man när man ligger i vaken?

Ta det lugnt en stund. Flytkraften har du. Rör du dig för mycket förlorar du värme och kan inte ligga i så länge. Vänd dig om och kolla var du kom ifrån. Nu är det bara att ta fram isdubarna eller invänta linan som kommer.

Under en plurning. Badaren har fått linan. De som inte kan hjälpa till står på säker is. Foto Anders Glämsta.

Hur ska vi andra som ej badar bete oss när någon plurrat?

Det första är att konstatera att du själv står på säker stabil is så att du kan agera. Därefter kastas livlina eller bildas kedja för att ta upp badaren om hon eller han inte tar sig upp för egen maskin. **Hur gör vi när den blöta badaren väl kommit upp ur vaken?**

Ta badaren till ett säkert ställe (stabilt underlag), och om det inte är för långt ute på en fjärd till ett vindsyddat ställe. Här ska alla hjälpa till. En tar hand om ryggsäcken och packar upp ombytet. En hjälper till att klä av, en tar hand om det blöta ombytet, vrider ur och lägger det på lämplig plats så att det inte fryser fast. En tar fram sin termos och bjuder på varm dryck. Som ni märker går det några stycken för att så snabbt som möjligt byta på badaren så att hon eller han får rätt temperatur i kroppen. Glöm inte kontrollera om badaren har några fysiska skador.

Hur gör vi när badaren är ombytt och klar?

Det värsta gruppen kan göra är att slå sig ner och fika direkt efter ombytet. Nej börja att åka med en gång tills den som plurrat blir varm. En person utses i gruppen som alltid är i närheten av badaren den närmaste timmen, detta för att det alltid är en stark upplevelse för den som plurrat. Kontrollera så att hon eller han inte har ont någonstans.

Nisse Hjelmer n

Skriv gärna till denna insändarsida under adressen "Nisse på glid", Djäknegatan 10, 722 15 Västerås.

Trend 2: Lättare skor

Det är bara att konstatera att bra skridskoskor saknades under förra säsongen hos sporthandlarna i Västerås. Det som fanns var vanligen pjäxor för telemarks- eller turåkning. Den mest uppenbara nackdelen är att pjäxor är mycket tunga (därför benämningen dykarskor eller stridsvagnar). Varför ha ett par pjäxor som väger en bra bit över 2 kg när det finns hälften så tunga skor?

Vanliga vandringskor kan lätt byggas om till skridskoskor. Man skruvar och limmar fast en bit gummi eller liknande framtill och baktill för att få fästen till bindningarna. Vandringskor är lättare (bra vid såväl åkning som vid vandring på land), ger bättre rörlighet och är skönare för foten.

Under en ledartur till Gräsö den 15 februari myntades begreppet Bean Team. LL Bean är ett exempel på mycket lätta Gore-Tex vandringskor som med några enkla ingrepp kan konverteras till skridskoskor. Teamets motto är "Dykarskor, nej tack".

Skridskorbindningar för lätta skidskor och bindningar som ska passa för ett bredare sortiment av skor lär vara på gång.

Bengt Stridh

Medlemmar

Föreningen hade 853 medlemmar varav 229 familjemedlemmar. Meddela förändringar och gärna telefonnummer om det saknas i listan till föreningens kassör så kommer de med i nästa årsskrift.

Aase, Eivind 021-181873
 Adelind, Sture & Stina 021-27142
 Adler, Lars 021-412200
 Ahlbäck, Magnus & Ulrika 021-121776
 Ahlfors, Mikael 021-333081
 Ahlgren, Tiina & Ahlstrand, Staffan 021-352182
 Albertsson, Ove & Marianne 021-142787
 Aldén, Mats & Siv Lundgren 021-183021
 Alenfelt, Bengt & Marianne 021-803937
 Alhonen, Rauno & Birgitta Berglin 021-52539
 Almgren, Karl-Henry 0171-77375
 Almgren, Nils & Brita 021-351856
 Alnefelt, Håkan 021-414131
 Alsén, Bengt
 Althoff, Peter & Birgitta 021-804647
 Amrén, Per & Maria 021-356453
 Ancker, Johan 021-140603
 Ander, Åsa
 Andersson, Anders & Viola 021-75303
 Andersson, Ann-Mari & Sven-Olov 021-804007
 Andersson, Björn 021-355980
 Andersson, Gert
 Andersson, John 021-136229
 Andersson, Jörgen 021-135509
 Andersson, Knut 021-20329
 Andersson, Lennart 021-418855
 Andersson, Mats & Lena
 Andersson, Per
 Andersson, Sten
 Andersson, Torsten 021-330352
 Andersson, Ulf & Sonja 021-21009

Andersson, Åke & Gun 021-332146
 Andersson, Åsa 021-55171
 Andrén Espling, Ann 021-804303
 Aneros, Kjell 021-52601
 Appelqvist, Bertil & Ulla-Britt 021-355688
 Arbrink, Richard 021-337132
 Arnell, Sylva & Bengt Johansson 021-416843
 Arnkvaern, Amund & Kari 021-804765
 Arvelius, Göran 021-803927
 Arver, Göran 021-131020
 Asker, Michael 021-410606
 Asplund, Orvar & Lillebil Axelsson, Svante 021-355402
 Axevi, Kerstin & Gregor 021-121047
 Axinge, Kristin
 Axler, Fredrik
 Axling, Lena & Sven-Erik Aronsson 021-122543
 Banes, Mike 021-183614
 Becker, Lage 021-148915
 Bengtsson, Gunvor 021-183529
 Bengtsson, Jan-Erik
 Bengtsson, Per & Gunilla 021-125316
 Bengtsson, Peter 021-330809
 Berg, Inga-Märit
 Berg, Niclas & Anette 021-136162
 Berger, Erik & Anne-Marie 021-139633
 Berggren, Lennart 021-334091
 Berglin, Erik 021-52830
 Berglund, Anne-Marie & Per 021-180809
 Bergman, Carl 021-182305
 Bergman, Jan-Olov 021-129054
 Bergman, Olle 021-300578
 Bergmo, Lars-Gunnar 021-301045

Bergqvist, Bengt, Vera & Anna 021-133047
 Bergstrand, Nils 021-128999
 Bergström, Björn & Marianne 021-146263
 Bernander, Örjan 021-417523
 Bernhoff, Hans
 Bichis, Kerstin & Nicolai 021-121092
 Björk, Helena & Jonas Burström 021-124224
 Björk, Kjell & Birgitta 021-357075
 Björk, Maria 021-418123
 Björklund, Klas-Göran & Peter 021-301332
 Björklund, Lars 021-28124
 Björkman, Eva 021-181334
 Björn, Gunnar 021-804741
 Blom, Hans & Elsie 021-416354
 Blomquist, Inge & Ulla 021-334670
 Blomqvist, Sven 016-354205
 Blomster, Sven-Olof & Gunvor 021-180957
 Boberg, Eric & Eva 021-804991
 Bohlin, Sten & Sofia
 Bohlin, Åke & Margareta 021-419360
 Bood, Lars-Göran 021-330722
 Borgstedt, Bo & Karin Ohlson 021-842808
 Bornström, Catharina 021-147914
 Bosga, Sjøverd
 Boström, Rune 021-139434
 Botella, Charlotte
 Brameus, Torsten & Gunnel 021-411001
 Brantmark, Håkan & Bredin, Christina 0220-17071
 Broomé, Leif 021-358945
 Bruce, Bert-Ola 0171-463107
 Brune, Per 021-188106

*Morgan Johansson, Markus Christeresson och Håkan Skog söder om Ängsö.
 26 januari. Foto: Bengt Stridh.*

Bråkenhielm, Per & Inger 021-413011
 Brättemark, Lars 021-842323
 Buhre, Jörgen 021-419141
 Byman, Björn 021-131920
 Bystedt, Fredrik 021-126365
 Carleson, Sven 0485-39574
 Carlson, Richard & Anna-Karin Hedeback
 Carlson, S-G 021-351183
 Carlsson, Catharina & Hans 021-358013
 Carlsson, Lars-Olof & Kristina Ax 021-359259
 Carlsson, Leif 021-336155
 Carlsson, Nils 0171-46122
 Carlsson, Robin, Karl-O 021-141505
 Carlsson, Örjan 021-415677

Ceder, Bo & Birgitta Ceder Wigert 0171-37188
 Cederqvist, Hans 021-804401
 Challier, Enrique
 Christerson, Markus 021-132662
 Clarin, Jarl & Birgit 021-415281
 Clasing, Birgitta 021-134092
 Coenraads, Jacob 021-357020
 Conråde, Johan 0220-43061
 Cronstrand, Peter & Makibi 021-413682
 Dahl, Gunnel 021-65266
 Dahl, Jan 016-143303
 Dahlin, Urban 021-336331
 Dalborg, Ulla 021-145357
 Danielsson, Johanna
 Danielsson, Stefan 021-188473

Davidsson, Karl-Gustav & Gunnel 021-416026
 Dellve, Jan 0220-14343
 Drakenberg, Peter 021-410029
 Duberg, Hans 021-123326
 Edholm, Ulla 021-182647
 Ehlin, Lars & Marcus 021-130140
 Ek, Anders
 Ek, Gudrun & Örjan 021-332615
 Ekehult, Annika 021-122481
 Ekerby, Ruben 021-804763
 Eklund, Johan & Karin Eriksson
 Eklund, Karl 021-148293
 Eklund, Lennart & Anna-Greta 021-332559
 Ekman, Tor 021-302316

Ekman, Torbjörn & Birgitta 021-352121
Ekstedt, Ulla-Britt
Ekwall, Håkan 021-139481
Ekwall, Kerstin 021-336130
Elander, Hans 021-332845
Elfström, Hans 021-803590
Elgerot, Hans
Elisson, Kjell & Gunvor 021-333365
Elst, J.van den
Elvén, Andreas & Maria Nils-son 021-415266
Elvén, Hans 021-137386
Elvgren, Lasse & Jonatan
Engberg, Mikael 021-75186
Engström, Bengt 021-411540
Engström, Gerald 0222-10940
Engström, Mats 021-20710
Erdal, Magne & Ingrid 021-411221
Ericson, Rolf & Maud 021-184031
Ericsson, Bengt 021-181373
Ericsson, Bo & Gun 021-803279
Eriksson, Björn & Gunwi 0224-20335
Eriksson, Bodil 021-412204
Eriksson, Christer 021-300607
Eriksson, Håkan & Anna Östholm 021-130086
Eriksson, Kerstin 021-186562
Eriksson, Stig & Carita
Eriksson, Stig 021-841386
Erlandsson, Leif-Gunnar & Anngerd 021-76570
Eskilsson, Göran & Staffan 021-330679
Fagerström, Göran 021-182306
Fahlander, Göran 021-142818
Fall, Ola 021-332476
Fallenius, Boel 021-137562
Fornell, Alf & Eva-Britt 031-694630
Forsberg, Bo
Forsell, Solveig 021-143044
Forslund, Bengt 021-350583
Forss, Birgitta
Forssell, Hans 021-133367
Frandsen, Ewa & Torsten Gunnarsson 021-333547
Frank, Pia
Fransén, Anna 021-146152
Frost, Mona 021-136353
Frykberg, Kerstin 021-140066
Frödin, Ronnie & Karin Antonsson 021-804346
Frödin, Torsten 021-358897
Garvare, Ylva 021-140394
Gauffin, Kjell 021-146910
Gaulitz, Berth-Olof & Britt-Inger 021-20234
Genell, Bengt 0224-13776
Gidlund, Bill 0171-46365
Gidlund, Leif 021-359917
Glämsta, Anders 021-133145
Granath, Lennart & Maria Berg 021-180912
Granberg, Eva 021-186606
Greijer, Helena
Groth, Staffan 021-419149
Grubbfors, Bertil & Ellinor 021-131045
Grönvalls, Olle 021-122610
Gullberg, Gunnar & Irene 021-804848
Gunnarsson, Erik & Christine 021-333051
Gustafson, Rolf 021-410667
Gustafsson, Lars 021-413725
Gustafsson, Mårten & Lena Pettersson
Gustafsson, Rolf 021-123224
Gustavsson, Kerstin
Gyborn, Lars-Åke 021-121871
Göthberg, Hans & Ingrid +47 22265247
Göthberg, Mattias & Camilla Steén
Hagel, Sofia & Per Norling
Hagewald, Bo 021-184779
Haglund, Anders & Kerstin 021-803161
Haglund, Lennart 021-125592
Haglund, Ulf 021-140207
Halén, Olle & Monica Lindberg
Hallberg, Gösta 021-419868
Hallbäck, Magnus 021-144265
Halldén, Eva 021-144674
Hallencreutz, Ingrid & Gunnar Wilson 021-136181
Halling, Britt 021-830281
Hallström, Lena 021-337018
Hansson, Börje 021-184002
Hansson, Magnus & Lena Idenstein 0223-13344
Hedberg, Carl-Gustav 021-350707
Hedlund, Agneta & Årad Blom
Hegbom, Thor 0220-12296
Helander, Martin & Lotta 021-143203
Heldesjö, Rolf 021-330117
Hellberg, Birgitta 021-55532
Hellberg, Nils 021-60862
Hellgren, Keijo 021-332458
Hellstrand, Jan 021-123715
Helmersson, Anders 0221-23995
Hemlin, Tommy & Inger
Henning, Lena & Magnus 021-412130
Henriksson, Marie & Göran Wilkens 016-354249
Henschen, Märta 021-140093
Hermansson, Eva & Ulf 021-186879
Herne, Gunnar 0221-19121
Hernlund, Sven & Agneta 021-302348
Hester, Inger & Jan 021-140180
Hilding, Birgitta 021-21171
Hjelm, Rolf 021-123525
Hjelmer, Nils-Erik & Malou Hektor 021-124286
Hjulström, Hans & Kerstin 021-354805
Holmdahl, Gunnar 021-149832
Holmqvist, Iréne & Alf 021-804593
Hovberg, Kickan
Hvass, Jan Anders 021-133448
Hydling, Christina 021-122028
Hådel, Marianne 021-137235
Håkanson, Marianne & Anders
Höglund, Kjell 021-331780
Högström, Jan & Åsa 021-301244
Höijer, Göran
Höijer, Jonas 021-418754
Höjvi, Sonja 021-132930
Hörnfeldt, Mats & Anna-Sofia Dryselius 021-183476
Höök, Birger 021-143763
Ihleberg, Yngve 021-352915
Ingdahl, Patrick 021-411652
Isberg, Jan 021-128627
Ivner, Sven & Barbro 021-333736
Jaensson, Gunnar 021-326357
Jakobsson, Sten 021-123356
Janson, Håkan 021-55311
Janzen, Jan & Monica 021-134755
Jeppsson, Ola 021-141324
Johansson, Anders & Barbro 021-24980
Johansson, Anna-Gun & Jan 021-356760
Johansson, Bertil & Ulla
Johansson, Birgitta
Johansson, Britt-Marie 021-410727
Johansson, Charlotte & Lars Bergman 021-410960
Johansson, Christer 021-185601
Johansson, Håkan 021-331790
Johansson, Joachim 070-5708872
Johansson, Jörgen 021-803811
Johansson, Kurt & Karin Andersson 021-412886
Johansson, Morgan
Johansson, Ola 021-149051
Johansson, Rolf & Inger 021-183824
Johansson, Thomas 021-120634
Johansson, Torbjörn 021-301973
Johansson, Ulla
Johansson, Osten 021-418987
Johansson-Björk, Annika & 021-333851
Johnsson, Anders
Johnsson, Lars & Annmarie Eriksson
Jonasson, Ewa 021-136320
Jonsson, Ingvar & Lena Jansson 021-803377
Jonsson, Petra 021-146805
Jonsson, Åsa & 021-129705
Josefsson, Monica & Henrik 021-410991
Josephsen, Jens 021-138388
Jönsson, Kjell & Inga-Lisa 021-332455
Kandell, Barbro & Jan-Erik
Kandell, Pär & 021-60656
Karlberg, Lars & Ann Christin 021-189922
Karlefur, Gunnar 021-24072
Karlén, Lennart 021-830431
Karlsso, Astrid 021-188887
Karlsso, Bengt & Ulla Nordlund 021-184808
Karlsso, Hans-Egon 021-803129
Karlsso, Håkan 021-123832
Karlsso, Kjell-Ove 021-333648
Karlsso, Lotten
Karlsso, Mats & Eva Mårtensson 021-140659
Karlsso, Sten 021-186824
Karlsso, Sven 021-414383
Karlsso, Thomas & Eva 021-331797
Karlsström, Per-Olof & Ingrid 021-131750
Karnerud, Calle 021-417010
Kauramäki, Kalevi 021-189197
Kielgast, Hans-Werner 021-352634
Kihlberg, Arne
Kindahl, Erik & Maj 021-804400
Kindblom, Bo 021-350878
Kjellén, Mikael 0220-14562
Kjellman, Lars & Eva 021-359672
Kjellnäs, Stefan 021-804631
Klein, Hans & Erdmute 021-804706
Klercker af, Stig & Anneli
Kongshaug, Andreas
Koop, Wolfgang 0220-36116
Kretschek, Maja
Kruk, Peter & Birgitta Lindström 021-182307
Kullborg, Ove 021-24864
Kullinger, Kenneth 021-126547
Kurol, Mats
Kvist, Harry
Landelius, Lars
Lander, Sven 021-840374
Lantto, Stefan 021-418149
Larsson, Anna 021-336514
Larsson, Bertil 021-356441
Larsson, Göran 021-22138
Larsson, Hans & Maj-Britt 021-27277
Larsson, Karin 021-131006
Larsson, Kersti & Kjell 021-55455
Larsson, Roger & Lena Center-skog -L 021-332985
Larsudd, Kenth & 021-125750
Leijon, Naime & Leijonhufvud, Kristina & Staffan 021-72075
Lejdegård, Hans 016-25207
Lejdin, Jan
Lejergård, Tomas 021-354390
Lennegren, Björn & Elisaberth
Lennström, Rickard & Bettina Bosli 021-411653
Leppert, Jerzy 021-189940
Lerner, Anders
Levin, Urban 021-356575
Lewenhaupt, Gösta 08-6607303
Lignell, Lars 021-183369
Limdal, Jahn & Ewa 021-186799
Lindberg, Mikael & Camilla Öhrman
Lindberg, Sten A 021-302444
Lindberg, Thomas & Britt-Marie 021-143885
Lindblom, Inge
Lindblom, Jessica 021-124880
Linde, Lars 021-330481
Linder, Bengt 0220-14748
Lindfors, Anders 021-333059
Lindgren, Magnus
Lindholm, Johan & Marie 021-141804
Lindholm, Valdemar 021-138001
Lindholm, Åke 021-830042
Lindqvist, Anders 021-419573
Lindström, Charlie 021-359227
Lindwall, Pär
Linnsson, Conny
Ljung, Tobias 021-830064
Ljunggren, Marit & Lennart 021-301911
Logelius, Helmer 021-136964
Lund, Sören 021-183013
Lundahl, Barbro 021-185405
Lundberg, Marie 021-419840
Lundberg, Ulf & Ulla 021-75404
Lundell, Karl-Axel 021-353311
Lundén, Anders 021-352910
Lundgren, Carl-Erik 0224-31487
Lundin, Lars 016-138612
Lundkvist, Kjell & Ulla 021-20036
Lundström, Christer 0171-46211
Löf, Christian

Magnusson, Bengt 021-124382
Magnusson, Robert & Maj-Britt Johansson 021-24416
Malmström, Agneta 021-189369
Malmström, Peter & Irina Marosan, Josef 021-129879
Martins, Gösta 021-332152
Martinsson, Enar, Berit Rodling-M, Nils 021-414893
Meinecke, Ingrid 0220-17025
Mellerby, Jarl 021-334229
Menander, Fredrik Moberg, Birgitta 0152-19772
Modig, Johan 021-131608
Modigh, Lars-Gunnar & Kerstin 021-332531
Morén, Ulf
Mortensen, Ivar 021-803844
Myhr, Mats 021-122212
Myklebust, Einar & Christina, Rasmus 021-416090
Myrdal, Urban 021-123801
Möller, Inga-Lill & Hans Frykman 021-181020
Möller, Kenth & Ulla 021-351391
Möller, Madeleine 021-181171

Nerman, Henrik & Kristina Hennings 021-418709
Nilgran, Örjan
Nilsson, Anna-Lena & Urban Axelsson 021-332662
Nilsson, Bertil & Carin Guettou 021-415790
Nilsson, Börje 021-332291
Nilsson, Else-Maj & Lennart 0220-13489
Nilsson, Henrik 021-340736 (arb)
Nilsson, Johnny 021-127001
Nilsson, Mats & Nina Åström 021-183880
Nilsson, Monica & Sven-Olof 021-332308
Nilsson, Per E 021-20870
Nilsson, Roland & Lena Siöwall 021-52984
Nilsson, Sara & Martin Nohrstedt, Thoralf & Nordesjö, Gunnar 021-188055
Nordgren, Hans
Nordin, Barbro 021-417409
Nordin, Lars & Maria 021-182878

Nordström, Claes 021-804533
Nordvall, Egon 021-330505
Nordvall, Kristina 021-413575
Norelius, Gunilla & Sverker 021-132219
Norrström, Jan & Annika Pettersson 021-138287
Norstedt, Lars 021-52781
Nowén, Lennart & Gun Oscarson 021-414012
Nyberg, Börje 021-125581
Nygren, Anders 021-120803
Nygren, Sune & Ulla 021-140796
Nyman, Karin & Johan 021-126281
Nyrén, Mats 021-186434
Nyström, Agneta & Elon 021-147370
Nyström, Katarina & Magnus Wegrell 021-187765
Nyström, Sune 021-143541
Näsell, Bo 0220-43501
Näslund, Björn & Eva Ekberg 021-358305

Odin, Johan & Eva Olofsson, Lennart 021-334022
Olofsson, Rolf 0223-13660
Olsson, Anders & Karina Lilje-roos 021-147185
Olsson, Catrin & Göran Tikka-nen 021-128700
Olsson, Hans 021-411245
Olsson, Nils & Karin Lönn 021-71160
Oreman, Per & Ulla 021-332147
Orrhede, Mats 021-127224
Orrling, Bengt & Karin 021-410336
Osbeck, Åke 021-804676

Palm, Johan 021-126167
Palm, Lennart & Helena 021-331867
Palmborg, Annika & Björn Eriksson 021-336430
Palmér, Peter & Christina 021-803808
Paulsson, Sven-Arne 021-129462
Pedersen, Kaj & Jytte 021-334284
Pedersen, Marie Pehrsson, Mikael 021-122579

Persson, Göran 021-180378
Persson, Hans B & Barbro 021-417323
Persson, Mats
Persson, Sune 021-24789
Petersson, Bengt & Birgitta 021-337102
Pettersson, Inga & Lars 021-189477
Pettersson, Allan 021-180790
Pettersson, Gunnar & Ingrid 021-132902
Pettersson, Hans & Margaretha 021-359168
Pettersson, Lars 021-145455
Pettersson, Leif & Barbro 021-52129
Pettersson, Ove
Pettersson, Thomas 021-122078
Porsby, Dan & Karin 021-803076
Posthuma, Jörgen 021-128044
Präckel, Michael 021-20012
Qvarnström, Ove & Brajal 021-417262

Ramstad, Björn 021-357887
Rasmussen, Sven
Rebensdorff, Björn 021-148847
Renckhooper, Ulla 018-259447
Renström, Erland 021-334961
Revesjö, Roland
Richter, Ester 021-351676
Rick, Leif 0220-16871
Ring, Hans & Berit 021-803589
Ring, Olle 021-330477
Ringqvist, Ivar, Margareta & Anders 021-181118
Ringström, Birgitta & Lars-Erik Rolf, Maria 021-804818
Rosander, Viveka & Lars Kohlén 021-301223
Rosén, Göran 021-333574
Rosenqvist, Ann Cathrine 0220-14336
Rudberg, Claes & Rosengren, Sonja 021-140980
Rudh, Bengt & Irene 0220-42170
Rudh, Lars-Olov 021-351750
Rune, Anders 021-137655
Rydell, Charlie & Agneta 021-331415

Råberg, Stig 021-183414
Rönnqvist, Gustaf 021-336190
Rönnqvist, Lennart 021-75334

Sahlander, Kristina 0224-14610
Sahlén, Karin 021-322479
Sahlstedt, Lena & Ulf
Sahlström, Lars 021-27053
Sandell, Dag 021-410553
Sandström, Gunnar
Savolainen, Ulla 021-358735
Scheele, Hans 021-804041
Schrötter, Ulrich 021-20726
Schölin, Bertil 021-149091
Seedoff, Marianne 021-355471
Sewerin, Anders 021-133793
Sidén, Ingemar 021-332370
Siljeholm, Mona 021-830361
Siöwall, Peter & Eivor 021-52822
Sjödahl, Hans 021-333893
Sjögren, Jonas 021-355511
Sjögren, Ulf
Sjölander, Göta
Sjölander, Mats
Sjöqvist, Anita & Sven
Sjöstedt, Britta & Jan
Sjövall, Kersti 021-128179
Skog, Håkan 021-333170
Skog, Kjell 021-142159
Skoog, Hans 021-330188
Sköld, Daniel 021-804635
Sköld, Ingemar 021-24812
Skötte, Fredrik & Sofia Clifford 021-139596
Sollander, Lennart & Marie 0220-40373
Springfeldt, Jörgen & Christina
Stabo, Sten & Agneta Malmgren 0171-39441
Stabo, Ulf & Lena 0170-37820
Stackegård, Hans
Stenhäll, Bo 021-184369
Stenqvist, Eva & Gunnar 021-121720
Stickler, Hans 021-187902
Storäng, Maj-Inger & Christer Rylander 021-132418
Stridh, Bengt 021-52258
Stridsberg, Sören & Barbro
Stråle, Erik 021-332554
Strängberg, Glenn 021-143961
Ström, Katharina 0220-43535
Ström, Roswitha 021-139484
Sundström, Lennart 021-334852

Svenson, Inga-Lill & Anders 021-414533
Svensson, Björn 021-181798
Svensson, Carl Axel 021-131711
Svensson, Elly & Thomas 021-334426
Svensson, Gunnar 016-354908
Svensson, Mona
Svensson, Pernilla & Per Garmo
Svensson, Siw 021-359800
Svensson, Sten 021-131461
Svärd, Göran 021-804436
Svärdström, Jonas 021-180898
Söderbäck, Hans 021-129875
Söderström, Kjell & Gunnel 021-803456

Tarkpea, Tage & Pia 021-410126
Tengbert, Thomas & Helena
Tengstrand, Anders 021-330126
Tersén, Urban 021-146161
Thapper, Leif
Thernström, Per
Thor, Anders 021-185371
Thor, Sune
Thorsén, Örjan
Thunström, Gunilla & Per-Olof Lindberg 021-128608
Tiberg, Johan
Tillander, Claes 021-137484
Torstensson, Hans
Trossing, Rolf 021-330533
Träff, Anders & Gunilla 021-356198
Turén, Christer & Eva 0222-10079
Törnerud, Gunnar 021-415076

Wadsten, Olle
Vahlfridsson, Signar
Wahlund, Göte 021-181779
Wallander, Jonas 021-120441
Wallentinsson, Lennart 021-124904
Wallgren, Gunnar & Ingrid 021-128576
Wallin, Lasse & Ulla
Wallinder, Erland 021-24315
Wallinder, Peter 021-139355
Wallinder, Thomas & Anna Krogh 021-413132
Warstrand, Hans 021-148141
Wegrell, Emma 021-357858

Weitz, Per-David & Elisabeth Welander, Ola & Anita 021-331638
Werner-Erichsen, Odd & Berit, Karin, Anders 021-309922
Westerberg, Gun-Britt 021-332363
Westerlund, Jan 021-359311
Westlund, Ingrid & Daniel Björklind 021-145078
Westman, Björn 021-120057
Westman, Erik 021-332358
Westman, Per 018-122598
Wetter, Anders
Wiberg, Heléne 021-141067
Videhult, Per
Wiegand, Hans-Jörgen 021-24491
Wierma, Juhani & Barbro Wierma, Åsa 016-123243
Wijkander, Evert 0159-13375
Wike, Alf & Kerstin 021-355737
Wilhelmson, Lars & Eva Wilhelmsson, Anders
Winberg, Boris 021-804446
Virking, Jan & Gunilla 021-134980
Wulff, Mikael 021-351412
Värnild, Ola 021-124358

Ydremark, Gudrun 021-412464

Zeinetz, Martin 021-804020
Zetterberg, Kristina & Gunnar 021-803744

Åberg, Roland
Åkerblom, Bernt 021-337106
Åkesson, Håkan & Sofia Wiklund 0224-20668
Åsling, Marie 021-129878

Öhman, Bengt 021-143433
Öhrn, Annica 0171-27896
Öhrn, Lars 0171-30219
Önning, Anders & Ulla Örnstedt, Birgitta & Lennart 021-24086
Östlund, Bengt 021-124098
Öström, Staffan 021-124001

Överst: På blankisar på Långvattnet. 28 februari. Foto: Bengt Stridh.

Nederst: Ulf Stabo och Erik Westman i samspråk. Galten 21 februari. Foto:
Bengt Stridh.

Baksida: Det är ensamt att vara skridskoåkare på Lofoten. Vid Eggum 4 april.
Foto: Michael Präckel.

